

*„A természet varázsát ontja bőven.
A fűben, a virágban és a kőben.
Ó, nincs a földön oly silány anyag,
Mely így vagy úgy ne szolgálná ja-
vad;
De nincs oly jó, melyben ne volna
vész,
Ha balga módra véle visszaélsz!”*

(Shakespeare)

II AZ ÁMK ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

Helyi Óvodai Program

Tartalomjegyzék

1	AZ ÓVODA LEGFONTOSABB ADATAI	5
2	NEVELŐTESTÜLETÜNK PEDAGÓGIAI HITVALLÁSA	5
3	ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	6
3.1.1	Sárszentmiklós	6
3.2	A tagóvoda bemutatása	7
3.2.1	Nagylók	7
3.3	A telephely bemutatása	8
3.3.1	Puszttaegres	8
4	KÖRNYEZETVÉDŐ ÉS MOZGÁSFEJLESZTŐ HELYI ÓVODAI PROGRAM....	9
4.1	Bevezetés	9
4.2	A környezet- és természetvédelemmel foglalkozó óvodai program irányelvei.....	10
4.3	Az óvodai nevelés rendszere.....	11
4.4	Óvodánk csoportszerkezete.....	12
4.5	Egészséges életmódra nevelés.....	12
4.6	Az érzelmi nevelés, szocializáció	14
4.6.1	Ünnepek, hagyományok.....	16
4.7	Értelmi nevelés	17
4.8	Anyanyelvi nevelés	18
4.9	Játék	19
4.10	Mozgás	21
4.11	Tanulás.....	23
4.12	A külső világ tevékeny megismerése.....	26
4.12.1	Munka jellegű tevékenységek	29
4.13	A művészetek eszközeinek alkalmazása.....	30
4.13.1	Irodalom: mese-vers – báb	30
4.13.2	Vizuális nevelés	32
4.13.3	Ének-zenei nevelés.....	34
5	A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE	36

6	A BESZOKTATÁSSAL, BEILLESZKEDÉSSSEL, MAGATARTÁSI RENDELLENESSEGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	37
7	KAPCSOLATOK	38
8	GYERMEKVÉDELEM	40
9	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	41
10	AZ ÓVODA TERVEZŐ, ÉRTÉKELŐ ÉS DOKUMENTÁCIÓS RENDSZERE	42
11	UTÓSZÓ	44
12	A HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	45
13	ALPROGRAM: A PUSZTAEGRESI KÖLYÖKVÁR ÓVODA HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMJA	45
13.1	A „Lépésről-lépésre” óvodai program adaptációja	45
13.2	Feltételeink elemzése	48
13.3	A tevékenységközpontok berendezése	49
13.3.1	Családi, szituációs, drámajáték sarok	49
13.3.2	Manipulációs asztali társasjátékok központja:	49
13.3.3	Építőelemek sarka:	49
13.3.4	Irodalmi- és ének-zenei tevékenységek központja:	50
13.3.5	Művészeti tevékenységek központja:	50
13.3.6	Természettudományi tevékenységek központja:	50
13.3.7	Homok-víz tevékenység központ:	51
13.4	Az óvodapedagógus feladata	51
13.5	„Lépésről-lépésre” óvodai program	52
14	ALPROGRAM: A NAGYLÓKI ÓVODA HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA	78
14.1	Bevezető	78
14.2	Az óvodai nevelés célja, feladatai	79
14.3	Gyermekkép, óvodakép	79
14.4	Testi-lelki szükségletek kielégítése	80
14.4.1	Az egészséges életmód kialakítása	81
14.4.2	Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok	82
14.4.3	Az óvoda csoportszerkezete, óvodai élet megszervezése	84
14.4.4	Értelmi fejlesztés, nevelés	84

14.5	Az óvodai élet tevékenységformái.....	85
14.6	Játék.....	86
14.7	Tanulás.....	87
14.8	Munka jellegű tevékenységek.....	88
14.9	Fejlesztési tartalmak.....	89
14.9.1	Anyanyelv, mese-vers.....	90
14.9.2	Ének, zene, énekes játék.....	91
14.9.3	Rajzolás, mintázás, kézimunka.....	92
14.9.4	Mozgás.....	94
14.9.5	A külső világ tevékeny megismerése.....	96
14.10	Az óvoda hagyományos ünnepei, egyéb rendezvényei.....	98
14.11	Az óvoda kapcsolatai.....	98
14.12	Sajátos feladatok, speciális szolgáltatások.....	100
14.13	Az ellenőrzés és értékelés rendszere.....	100
14.13.1	Az óvoda irányítási, szervezeti felépítése, sémája.....	100
14.13.2	Ellenőrzés, értékelés célja, feladata.....	101
14.13.3	Ellenőrzés, értékelés területei, módszerei.....	101
14.14	Az óvodába és iskolába lépés feltételei.....	102
14.14.1	Az óvodába lépés feltételei.....	102
14.14.2	Az iskolába lépés feltételei.....	102

1 Az óvoda legfontosabb adatai

Az óvoda neve és címe:

Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda
7003 Sárbogárd, Gesztenyesor 1.

OM azonosítója: 030075

Az óvoda fenntartója:

Sárbogárd önkormányzata

Az óvoda tevékenységei:

Óvodai nevelés, iskolai életmódra előkészítő foglalkozás
Az illetékes szakértő és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján gyógypedagógiai nevelés-oktatás

Az óvoda telefonszáma:

06 (25) 467-329

A fenntartó telefonszáma:

06 (25) 520-260

Tagóvoda:

Az óvoda neve: ÁMK Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda Nagylóki Óvodája
Az óvoda címe: 2435 Nagylók Hunyadi út 5/c

Telephely:

Az óvoda neve: ÁMK Kippkopp Óvoda Kőlyökvár Óvodája
Az óvoda címe: 7018 Sárbogárd-Pusztægres, Hatvani u. 50.
Az óvoda telefonszáma: 06(25)470-018

2 Nevelőtestületünk pedagógiai hitvallása

„Hallgass meg,
érts meg,
fogadj el,
és szeress.”

Nemes Nagy Ágnes
Cifra palota

Cifra, cifra ez a fa,
gesztenyefa-palota.
Zöld levélből összerakva,
fényes éggel megtapasztva
háta, orma, oldala.

Szüntelen a susogás itt,
szüntelen a surrogás,
leng a padló, leng a kémény,
zöld selyemből ez a ház.
Ablak, ajtó, alagút,
csigalépcső, csodakút,
s minden zugban gyertya száz,
fürtös fényes óriás.

Gesztenyefa-palotában
csupa fény és csupa árny van,
csupa kuckó, csupa tér,
mert itt mindig fúj a szél.
Zárva van,
tárva van,
aki itt él: szárnya van.

3 Óvodánk bemutatása

Az ÁMK intézményegységeként óvodánk, a Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda a Gesztenyesor 1. szám alatt helyezkedik el.

Óvodánk névválasztását (1997-ben) a következő vers motiválta:

Kipp kopp kopogok,
találd ki, hogy ki vagyok?
Zöldburokból születtem,
mely sündisznóhoz hasonló.
Gömbölyű testem barna
arcom világos folt.

Óvodánk 1996. szeptember 1-jétől az ÁMK Sárszentmiklós intézményegységeként működik. Telephelye a pusztagegri, tagóvodája 2007-től a nagylóki óvoda. Megszűnt 2007-ben a sárhatvani telephely.

Sárszentmiklós Sárbogárd város része, annak déli városnegyedét alkotja. Nevét temploma védőszentjéről, Szent Miklósról kapta.

A lakosság összetétele zömében magyar, de a nemzetiségek között felfedezhető volt a német, a cigány és zsidó lakosság.

Még a török hódoltság idején, 1650-ben Szentmiklós a Zichy családé lett. Az 1900-as évek elején az uradalom gabonatermeléssel és állattenyésztéssel foglalkozott. A nehéz mezei munkát végző emberek apró gyermekeikkel kora reggeltől késő estig kénytelenek voltak a határban dolgozni. Egyre többen érezték a kisdédóvó szükségességét.

1947. augusztus 2-án, a Zichy-birtokon lévő, úgynevezett kastélykertben, egy régi épületben nyílt meg az óvoda. Kezdetben csak egy csoporttal, felszerelés nélkül működött. Az ötvenes évek elejétől két, 1966-ban három, a hetvenes években négy, majd hat csoportra bővült.

Intézményünk nagyon szép környezetben helyezkedik el. A hatalmas, s szebbnél szebb fákkal, bokrokkal teli kert ma is igazi paradicsom az idejáró gyermekek számára. Az óriás gesztenyefa, amely még ma is pompázik, nagyon sok kisgyermeknek nyújtott hús árnyékot játék közben vagy a napi pihenéskor. Ma már megfáradt, s mint, aki az energiájával takarékoskodik, évente váltva, csak az egyik fele borul virágba, s hoz termést.

A szabad tér, az udvar folyamatosan változik, csodálatos lehetőségekkel csalogatja a gyermekeket. A százados szép fák (gesztenyék, galagonyák, kőris, platán, japánakác, tuja, nyár, nyír, fűz), a bokrok (aranyvessző, fagyal, bukszus) a letűnt kastélykert maradványai.

Külső környezetünk alkalmas arra, hogy kora tavasztól késő őszig a legtöbb időt a szabadban tölthessék gyermekeink a legkülönbözőbb tevékenységekkel.

3.1.1 Sárszentmiklós

Az óvoda épülete, helyiségei rendeltetésüknek megfelelnek. Benne hat csoportszoba helyezkedik el. Kettő önálló, kettő-kettő pedig közös öltözővel, mosdóhelyiséggel rendelkezik. A

csoportszobák világosak. Magas létszám esetén zsúfoltak, kevés mozgáslehetőséget biztosítanak a gyermekek számára.

Évről évre gondot okozott, főként a téli hónapokban, a gyermekek bent történő test-edzése. Ehhez a csoportszobák igen szűknek bizonyultak. Az ETALON SPORT PROGRAM keretében 2004-ben megvalósult a tornaszoba építése. Így minden gyermek számára biztosított a megfelelő mozgáslehetőség.

Kiegészítő helyiségeink: fejlesztő szoba, nevelői szoba, vezetői szoba, betegszoba, szertárak. Szükségünk lenne egy szociális helyiségre – felnőtt öltöző, zuhanyzó. Nálunk a konyha tálalókonyhaként működik. A HACCP program keretében egy szociális helyiség készült a konyhai dolgozó részére. Melegítőpultot vásároltunk, új aljzat került a konyhába, pótoltuk a hiányzó étkezéshez szükséges eszközöket. A gyermekek étkeztetését 2007. szeptemberétől az EUREST Sárbogárd Diákélelmezés konyhája biztosítja

Belső környezetünk a programnak megfelelően átalakulóban van.

A kopott, elhasználódott bútorokat folyamatosan felújítjuk, cseréljük. Ez a folyamat 1998 szeptemberében elkezdődött. Szeretnénk belső környezetünket úgy kialakítani, hogy dekorációnkban, eszközeinkben a természetes anyagok domináljanak. Ehhez felhasználjuk a természetben gyűjtött tárgyakat és a gyermekmunkákat is.

3.2 A tagóvoda bemutatása

3.2.1 Nagylók

Nagylók község Fejér megye kis települései közé tartozik. Lakosainak száma közel 1000 fő. A Budapest-Pécs vasútvonal a településünkön halad keresztül, lehetőséget biztosít a főváros és a környező települések megközelítésére. A közúti közlekedés szempontjából elzárt Nagylók, nincs átmenő forgalma.

Az itt élő lakosság körében magas az idős emberek aránya. A rendszerváltás okozta változások a falu életében gyökeres átalakulást eredményeztek. A legtöbb embert foglalkoztató mezőgazdasági tsz megszűnt, átmenetileg magas arányú munkanélküliséget okozva. A termőföld nagy része mezőgazdasági vállalkozók tulajdonába került, ők nagyüzemi módszerekkel művelik a földet és elenyésző az általuk foglalkoztatottak száma.

A munkavállaló lakosság többsége a település határain kívül talált munkalehetőséget, jellemzően Székesfehérvár nagyüzemeiben, gyáraiban. A továbbtanulási lehetőséget szintén a környező városok biztosítják az itt élő fiatalok számára. Az ingázás hatással van a falu közösségi életének alakulására és a családok életvitelére is.

Az óvoda a 2007. augusztus 1-től Sárbogárd és Nagylók önkormányzatok intézményfenntartó megállapodása alapján az ÁMK Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda tagóvodája. 1999. január 15-étől új, teljes komforttal rendelkező óvodaépületben folyik a gyermekek nevelése 1 óvodai csoportban 2 óvónővel és 2 szakképzett dajkával

A csoportszoba 60 m², térelválasztó biztosítja az elkülönülést az egyes tevékenységekhez. A bútorzat fából készült, korszerű. A kiszolgáló helyiségek is megfelelőek. Az udvar fűvesített, berendezésénél fontos szempont a természetes anyagok használata. A tagóvoda szakmailag önálló, az ÁMK óvoda intézményegység óvodai programjába illeszkedő, saját program szerint dolgozik, mely alprogramként jelenik meg a HOP-ban.

3.3 A telephely bemutatása

3.3.1 Pusztaegres

A pusztaegresi Kölyökvár Óvoda az ÁMK Sárszentmiklósi Kippkopp Óvoda telephelyeként működik 2007. augusztus 1-től.

Pusztaegres a Nyugat-mezőföld keleti peremén, Káloz és Sáregres között helyezkedik el. E terület 1650-ben került a Zichy család tulajdonába. A hagyomány szerint Pusztaegresen egy uradalmi lakóház állt, mely a település központja lett. Itt uradalmi alkalmazottak laktak. A falu kialakulása az 1848 utáni évekre tehető.

Pusztaegres kisközségi jellege a 19. század hetvenes éveiben szilárdult meg. A föld- és szőlőművelés, állattartás mellett Pusztaegres ipara, kereskedelme biztosította a lakosság mindennapi szükségleteit. A község lakosainak száma 800 fő. A település közösségének vannak roma etnikumhoz tartozó tagjai is, akik jól alkalmazkodnak a faluban élő szokásokhoz.

Jelenleg az itt letelepedett fiatal családok fenntartói ingáznak a falu és a város között, az anyák többsége munkanélküli vagy jövedelempótló támogatásban részesül, kevés a GYES-en lévő. Kiegészítő jövedelemforrást jelent a családoknak a mezőgazdasági tevékenység. A termőföldek nagyobb része magántulajdonba került, a megtermelt növényeket az állattartás során hasznosítják. A fiatalabb anyák bedolgozást vállalnak, így próbálják a család megélhetését megkönnyíteni.

Az óvodába járó gyermekek családjában a célok és igények, szükségletek eltérőek. Van olyan család, ahol az alapvető ellátásban is tapasztalható hiányosság (napi tisztálkodás, főétek elmaradása).

A településen élnek még azok a szokások, viselkedési formák, amelyeket a lakosok egymástól elvárnak (pl. köszönés, tiszteletadás az idősebbeknek). A családok életét, az óvodai, iskolai oktatást, eseményeket a falu közössége figyelemmel kíséri. Eltűnőben vannak a régi közösségi hagyományok, aminek egyik oka a fiatalok elvándorlása továbbtanulási és jobb munkalehetőségek miatt. Kevés olyan ember maradt, aki vállalja és meri szervezni ezeket a hagyományos programokat, rendezvényeket. Ezért az óvodának is részt kell vállalnia a hagyományok felébresztésében, megőrzésében.

Az óvoda 1976-ban kezdte meg működését 2 csoporttal. A sárhatvani óvoda megnyitásával 1 csoportra csökkent a gyermeklétszám. Évente 30-32 kisgyermeket fogad.

A gyermekek nevelését 1 felsőfokú és egy főiskolai végzettséggel rendelkező óvónő végzi. A munkát két szakképzett dajka segíti.

Az intézmény a falu legfiatalabb utcájában épült fel, modern, eltolt szerkezetű épület, melynek alapterülete 260 m², két csoportszobás, a hozzájuk tartozó öltözőkkel, mosdókkal. Külön épületrészben van a konyha, mely jelenleg tálaló- és melegítő konyha szerepét tölti be. 1982-ben központi fűtést kapott az intézmény, 1997-ben korszerű gáztüzelésű rendszerre állították át a rendszert, ugyanebben az évben kapta meg a crossbar telefonrendszerű tárcsahangot a telefonkészülék. Az udvar füvesített, beépített játékokkal rendelkezik. Az intézmény jellegzetessége az épülettel egybeépített szolgálati lakás, mely jelenleg is pedagóguslakásként szolgál.

A telephely szakmailag önálló, az ÁMK óvoda intézményegység óvodai programjába illeszkedő, saját, adaptált „Lépésről-lépésre” program szerint dolgozik, mely alprogramként jelenik meg a HOP-ban.

4 Környezetvédő és Mozgásfejlesztő Helyi Óvodai Program

4.1 Bevezetés

A környezetvédelem az ember által okozott vagy okozandó kár minimalizálását jelenti a természetes és mesterséges környezet, azaz az ember érdekében.

Fontos, hogy társadalmunk minden tagja tudatosan vállaljon felelősséget a környezet ügyéért, a környezet védelme, gondozása, alakítása és fejlesztése érdekében.

Ökológiai válságban szenvedő korunk egyik legégetőbb feladata az ökológiai morál meghonosítása, hisz, ha a jövő generációinak természetszemléletében nem következik be gyökeres változás, az totális katasztrófához vezethet.

Ebben a folyamatban óriási szerep hárul az óvodákra.

Az ez irányú nevelés csak akkor sikeres, ha a gyermekekben erős érték kötődés jön létre a természethez, elsősorban ahhoz a tájhoz, környezethez, amelyben élnek.

Az erre való felkészítés, a környezetorientált értékrendszer kialakítása vezérelt bennünket pár évvel ezelőtt, amikor nevelőmunkánkban évről évre kiemelt feladatként szerepelt környezetünk felfedezése, megszerettetése, védelme, azaz a természetvédő szemlélet kialakítása.

Az óvodánkban folyó nevelést olyan szemléletmód szabályozza, amely tekintettel van a gyermek egyéni fejlettségére. Ennek keretét a környezetvédelmi nevelés és az intenzív mozgásfejlesztés adja.

Óvodánk arculatát meghatározzák, és ismertté teszik hagyományaink, megújulási törekvéseink és saját készítésű, helyi nevelési programunk. Helyi nevelési programunkat 1999 őszén vezettük be, s már túl vagyunk az alkalmazás első öt évén. Valójában kipróbálhattuk, nyomon követhettük megvalósítását. A belső vizsgálatok során képet kaptunk arról, hogy programunk hogyan állja meg a helyét, megfelel-e a használók igényeinek és érdekeinek. Nevelési programunk címét a beválás-vizsgálat eredményeit felhasználva, illetve feltételeink változásának köszönhetően Környezetvédő programról, Környezetvédő, mozgásfejlesztő programra módosítottuk.

Óvodánk célja a környezetükben jól eligazodó, kreatív, fantáziadús, egyéni megoldásokat kereső és találó, környezetet védő, vidám gyermekek nevelése.

A gyermekek aktuális fejlettségéből kiindulva – a játékot, mint a legfontosabb, mindenek felett álló tevékenységet figyelembe véve – természetes környezetben, az egyéni képességek fejlesztése.

Érzelmi biztonság nyújtásával, a gyermekek testi-lelki szükségleteinek kielégítése.

A gyermeki kíváncsiságra építve, nyugodt légkörben, gazdag élmények nyújtásával, a 3-7 éves gyermekek cselekvésbe ágyazott gondolkodásának fejlesztése.

A környezet megismerése és a művészeti ágak közötti kapcsolat megvalósítása.

A környezet- és természetvédelmi programunk célja, hogy a gyermekek képesek legyenek:

- szeretetteljes, derűs, nyugodt légkörben a sokoldalú érzékelésre;
- a látható, hallható, tapintható világ megismerésére;
- az érzelemvezérelt megismerésre, a térbeli tájékozódás megtanulására;
- a spontán játék kapcsán a pozitív gondolkodásra;
- a munka megbecsülésére, a növények és az állatok védelmére.

A program a gyermeki fejlődés valamennyi területét segíti:

- az egészséges életmódra nevelést, a test edzését;

- érzelmi nevelést és szocializációt;
- értelmi fejlődést.

A program biztosítja:

- a gyermekek szabadságát minden tevékenységben;
- a felfedezés örömeit, a többoldalú megismerést;
- a választás lehetőségét;
- a megfelelő időt környezetük felfedezésére;
- munkájuk megbecsülését;
- a szabad, spontán mozgást;
- tapintatos értékelést.

4.2 A környezet- és természetvédelemmel foglalkozó óvodai program irányelvei

A környezetvédelmi óvoda helyi nevelési programja az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján készült.

A környezetvédelem tulajdonképpen embervédelem, ezért a jövőbe vetett hit, felelősség jegyében neveljük a ránk bízott gyermekeket.

A környezetvédelmi óvoda életének megszervezésében figyelembe vettük a gyermekek kicsiny, de egyre táguló világát, a helyi természeti adottságokat, és az ebből fakadó élményeket, tapasztalatokat, és az ezekhez kapcsolódó néphagyományokat.

A környezetvédő óvoda meleg légkörű, érzelmi biztonságot nyújtó nevelői attitűdöt valósít meg, szorosan együttműködve a családi neveléssel.

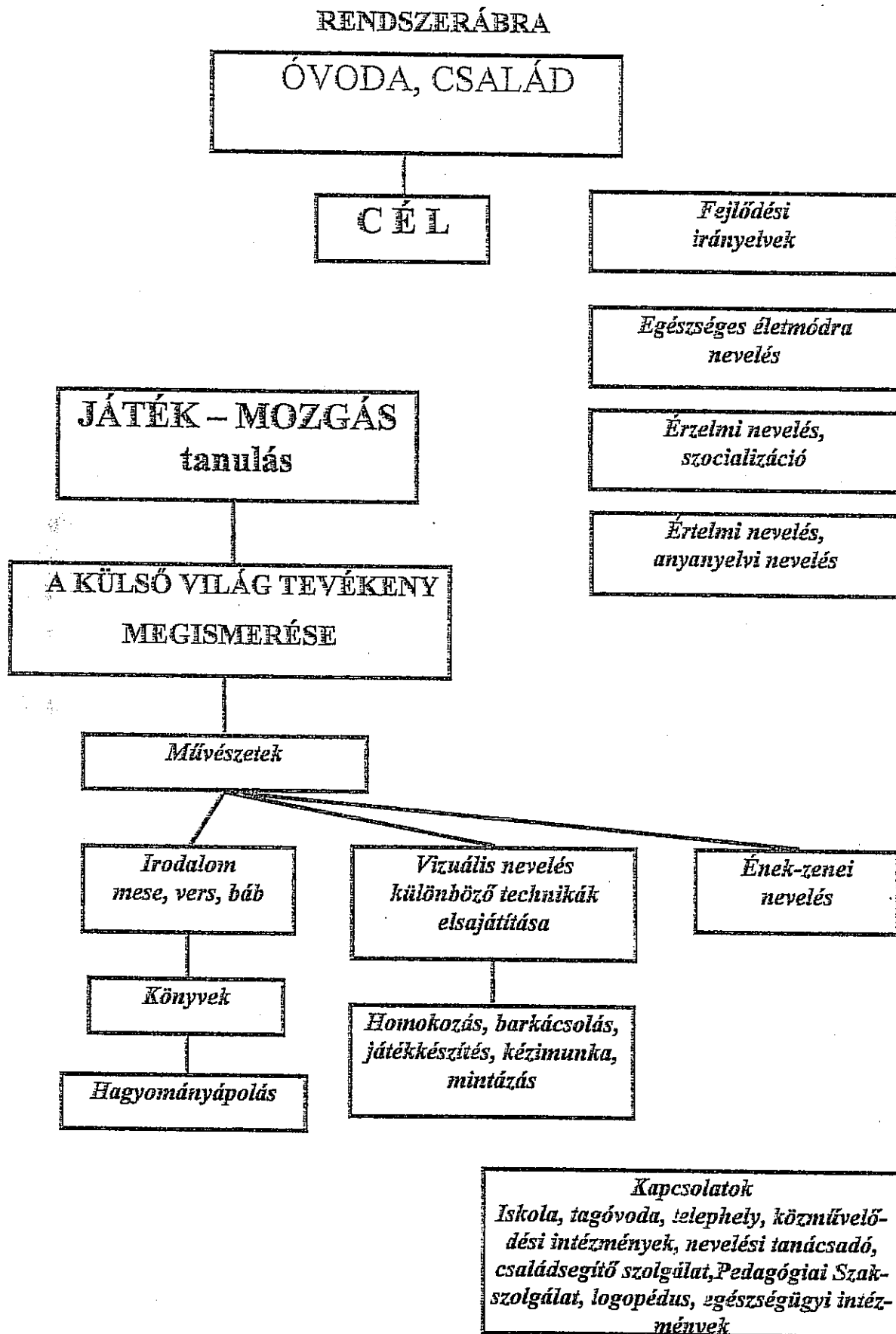
A játékközpontú életmód lehetőségein belül megalapozzuk a természetvédő szemléletet.

A természet értékeinek felfedezését a gyermekek szabad, spontán és szervezett mozgása közben végezzük.

A környezetvédelemre nevelés átfogó tevékenység, feladatrendszerét a játék és a mozgás által kívánjuk megvalósítani.

A program alkalmazása a Kippkopp Óvoda nevelőtestületére vonatkozik.

4.3 Az óvodai nevelés rendszere

4.4 Óvodánk csoportszerkezete

A 6 csoportban lehetőségeknek megfelelően biztosítjuk a felvételre jelentkező gyermekek óvodai elhelyezését.

A csoportok kialakításakor a gyermekek életkorát vesszük figyelembe, s igyekszünk kielégíteni a szülők igényeit. Ha szükséges, teret adunk a vegyes életkorú csoportok kialakításának is.

A csoportok felmenő rendszerben dolgoznak.

Fontosnak tartjuk a felnőttek állandóságát, a lehetőségeknek megfelelően igyekszünk ezt biztosítani.

A csoportok az egész nap folyamán nyitottak, átjárhatóak.

„A kisgyermekkel mindent elérhetünk személyes példa és tett útján.”

(Brunsztvik Teréz)

4.5 Egészséges életmódra nevelés

Az egészséges életmód kialakításának alapja a biztonságot adó családi neveléssel kezdődik.

Az egészséges testi és szellemi fejlődés a helyes életritmus kialakításának függvénye.

Az egészséges életmódra nevelés folyamatában elsődleges a megelőzés, melyet folyamatos életszervezéssel, feszültségmentes körülmények megteremtésével igyekszünk elérni. Az egyéni képességekhez igazodó tevékenységek helyes bemutatása, a következetesen történő ismétlése egyre önállóbbá teszi a gyermekeket a magukkal és társaikkal kapcsolatos feladatok elvégzésében.

Az egészséges életmód kialakítását szolgáló tevékenységek növelik a gyermekek teherbíró képességét, erősítik fizikumát, edzettségét, emellett biztosítják testi-lelki fejlődésüket.

Az egészséges életmód kialakításához szükséges szokások elsajátításához a felnőtt segítő, elfogadó szeretete szükséges.

Az egészséges személyiségfejlődés egyik legfontosabb feltétele az óvónő és a gyermekek közötti bensőséges kapcsolat.

Az egészséges életmódra nevelés célja

Nyugodt, kiegyensúlyozott életritmus biztosítása a gyermekek élettani szükségleteinek figyelembe vételével (folyamatos napirend).

Egészséges életvitel igényének megalapozása.

A gyermekek egészséges testi fejlődésének elősegítése.

Az egészséges életmódra nevelés feladatai

A helyes életritmus kialakításához a folyamatos napirendben azonos időpontban ismétlődő tevékenységek szervezése (étkezések, mindennapos testnevelés, levegőzés, kinti játék, pihenés).

Egészségmegőrző szokások kialakítása (tisztaságigény, a szükségletek kielégítése, bor-, haj-, fog-, stb. ápolás).

Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek kialakítása.

A felnőtt segítőképzés, állandó jelenléte segítse az egészségügyi szokások kialakítását.

Az egészséges életmód érdekében az óvónő működjön együtt a családdal, szükség esetén az egészségügyi szakemberekkel.

Alakítsa ki a kulturált étkezés szokásait az egyéni különbségek figyelembe vételével (esztétikus terítés, kulturált viselkedés).

Formálja a gyermekek egyéni ízlését (nyers zöldség, gyümölcs, főzelék, stb.).

Fogadtassa el az óvónő a szülőkkel a gyermekek sokféle tevékenységhez igazodó, kényelmes, könnyen fel- és levehető öltözék fontosságát (játászóruha, cserecipő, pizsama, stb.).

Teremtse meg a nyugodt pihenés, alvás feltételeit (a csoportszoba levegőjének cseréje, külső zavaró körülmények megszüntetése).

Szervezzen olyan változatos, élményszerű tevékenységeket, amelyek a gyermekek mozgás-fejlődését biztosítják.

A gyermekek egészséges fejlődése érdekében maximálisan használja ki a tornaszoba adta lehetőségeket.

A szervezet ellenálló képességének növeléséhez biztosítsa az évszakok változásaihoz történő folyamatos edzés lehetőségét.

Alakítsa ki a gyermekekben a környezet tisztaságának, rendjének igényét.

Az egészséges óvodai környezet kialakítása

A szokások zavartalan alakításához programunk igyekszik biztosítani a szükséges feltétel-rendszert, amely a gyermekek testi-lelki fejlődését szolgálja.

Óvodánk helyiségeink burkolata olyan anyagból készüljön, amely jól tisztítható, fertőtleníthető, nem okoz allergiás tüneteket. A csoportszobák falai világosak legyenek, a padlózat csúszásmentes, higiénikus legyen.

A berendezési tárgyak igazodjanak a gyermekek méreteihez, esztétikusak, természetes anyagokból készüljenek, könnyen mozgathatóak legyenek.

Környezetünk dekorálásához természetes anyagokat és a gyermeki munkákat használjuk.

A gyermekek által használt játékokat, eszközöket elérhető magasságú polcokon helyezük el, így a gyermekek is részt vehetnek óvásukban, tisztításukban.

Külön figyelmet kell fordítanunk az élősarok helyének kiválasztására.

Az öltözőben a gyermekek ruhája, cipője, tornafelszerelése jellel ellátott helyen kerüljön elhelyezésre.

Az öltözőben helyezük el a családoknak szóló információs táblát, és a gyermekek munkáit bemutató faliújságot.

A mosdóban helyezük el a gyermekek személyes tisztálkodási eszközeit.

A WC-helyiségeket válaszfallal, illetve függönnyel kell elkülöníteni, ezzel tiszteletben tartva a gyermekek személyiségi jogait.

Az egészséges életmódra nevelés várható eredményei óvodáskor végére

A szokások elsajátítása folyamán kialakulnak a gyermekek egészséges életmódhoz kapcsolódó készségei, jártasságai.

Az óvodáskor végére megtanulnak önállóan öltözködni, tisztálkodni, kulturáltan étkezni.

Vigyáznak ruhájukra és környezetük tisztántartására.

Kialakul igényük az őket körülvevő rend megteremtésére.

Testileg megfelelően edzettek, teherbírók, mozgásuk összerendezett, jó állóképességgel rendelkeznek.

*„Az embernek, mert célja nagy,
Hát kell a másik ember,
Csak szépen összefogva hat:
Sok víz hajtja a malmokat,
Sok cseppből áll a tenger.”
(Schiller)*

4.6 Az érzelmi nevelés, szocializáció

A környezetvédelmi óvodai nevelés csak derűs légkörben, családi atmoszférát nyújtó körülmények, pozitív érzelmi viszonyok között lehetséges.

A gyermekek tevékenységére nagy hatással van a felnőttek példája.

Minden gyermek az óvónő közvetítésével találja meg helyét a csoportban. Segítségével sajátítják el az együttműködés, a közös tevékenység lehetséges formáit.

A közösség fejlődése a csoport tagjainak tevékenységétől és a társas kapcsolatoktól függ. A közösség és az egyén kölcsönös egymásra hatása minden gyermek fejlődése szempontjából meghatározó.

Az érzelmi nevelés célja

Érzelmi biztonság megteremtése, otthonos, derűs, szeretetteljes légkör biztosítása.

A gyermekek képességeinek fejlesztése, melynek során a gyermekek megtanulják megismerni önmagukat, környezetüket, elsajátítják az együttélés szabályait, a lehetséges és elvárt viselkedésmódokat.

Az érzelmi nevelés feladatai

Környezetvédelmi programunk feladata gyermekeink környezetéhez és egymáshoz való pozitív viszonyának kialakítása, fejlesztése:

- a környezet szeretetére, védelmére való nevelés;
- önzetlenség, segítőkészség, konfliktusmegoldó képesség, empátia, stb.

Barátságos, otthonos, szeretetteljes életkörülmények biztosítása – intim kuckók kialakítása – a harmonikus személyiség fejlesztése érdekében.

Az óvónő személyisége példaként szolgáljon a pozitív személyiségjegyek kialakulásához, fejlesztéséhez.

Körültekintően tervezze a közös élményekre épülő, közös tevékenységeket.

Törekedjen az óvónő a gyermekek egyéni sajátosságainak megfelelő közösségi szokások kialakítására, fejlesztésére.

A gyermekek érzelmi világának ismeretében, a lassabban fejlődő és a kiemelkedő képességű gyermekekkel való sajátos törődés megvalósítása.

Olyan távlati célok kitűzése, amelyek izgalmassá, örömtelivé teszik mindennapjaikat.

A családdal való szoros együttműködés a gyermekek töretlen fejlődése érdekében.

Az érzelmi nevelés, szocializáció tartalma

A társas kapcsolatok alakulása szempontjából különös jelentősége van a környezetükből szerzett közös élményekre épülő tevékenységeknek. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme a gyermekek erkölcsi tulajdonságait is erősíti, pl. együttérzés, segítőkészség,

őszinteség, lelkiismeretesség. Fejleszti még az akaratukat, kitartásukat, önállóságukat, önfegyelmüket, feladattudatukat.

Az óvodai csoportszokások mellett vannak olyan események, amelyek időről időre visszatérnek, áthatják az egész csoport életét, amelyek megtartása nem feltétlenül tartozik az óvoda rendjéhez, de otthonosabbá teszik.

Míg a szokás az egyén magatartásában gyökerezik, a hagyomány az egész közösség életének jellemzője. A hagyományok megválasztása a helyi körülményektől függ.

Minden csoportban kell lenni hagyománynak, s ezt tiszteletben kell tartani. A közös élmények mély nyomot hagynak a gyermekekben, főleg akkor, ha aktívan élték át.

Az óvodai közösség alakításában nagy szerepük van a távlatoknak.

A gyermekek gyermekközösségen belül élik az életüket, ott fejlődnek. A gyermekek természete igényli a társakat. Játékuk és egyéb tevékenységük el sem képzelhető társak nélkül.

Fontos, hogy megtanulják, hogyan kell társak között viselkedni, s egymáshoz igazodni.

A magatartási normákat csak a közösségben sajátíthatják el.

A környezetvédelmi óvoda a gyermekek befogadását a következők szerint szervezi:

Az új gyermekek szülei részére tartott szülői értekezlet bepillantást nyújt az óvoda életébe.

Ezt követi az óvónők családlátogatása, amely során a gyermekekkel először találkoznak otthonukban. Betekintést nyerhetnek családi életükbe. Képet kapnak a család érzelmi viszonyairól, a gyermekek családban elfoglalt helyéről.

Ez az ismerkedés alapozza meg a családdal és a gyermekkel való további kapcsolat alakulását.

A beszoktatás kezdetén mindkét óvónő foglalkozik a gyermekekkel.

Óvodánkban a sajátos törődést igénylő gyermekek nevelése a gyermekek különbözőségét figyelembe véve valósul meg.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

Ragaszkodnak óvodájukhoz, csoportjukhoz, társaikhoz, a felnőttekhez.

Igényükké válik a helyes viselkedés, a szokások és a magatartási formák betartása.

Ébrednek bennük a közösségi érzés.

Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.

Segítenek egymásnak, a felnőtteknek.

Szükségletükké válik a közös tevékenység.

Elfogadják társaik másságát.

Meghallgatják egymást és a felnőtteket.

Szívesen dolgoznak egymásért.

Örülnek a közösen elért sikereknek, a közösen átélt élményeknek.

Érzelmüket szavakban, tettekben is kinyilvánítják.

4.6.1 Ünnepek, hagyományok

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermekek és az óvoda életében. Perspektívát adnak, megerősítik a hagyományokat, és a közös élmény által fokozzák a gyermekek közösséghez tartozását.

Az ünnepek kiemelkednek a mindennapi életből, a gyermekek részt vesznek az előkészületekben, melyek felszabadult, vidám hangulatban zajlanak.

A különböző jellegű ünnepeket sajátosságaiknak megfelelően szervezzük azzal a céllal, hogy minden gyermek számára külön, de egyben az egész közösségnek is élményt és örömet jelentsen.

A gyermeki élet ünnepei

Hagyományőrző ünnepek:

– Születésnapok:

Minden gyermeknek megünnepeljük a születésnapját (csoportonként).

– Mikulás:

Ajándékkészítés, csoportszoba feldíszítése a gyermekekkel együtt (csoportonként).

– Karácsony:

Ajándékkészítés (a szülőkkel együtt).

Mézeskalácssütés (a gyermekekkel együtt)

Karácsonyi díszek, Betlehem készítése.

Betlehemezés (közös ünnep).

– Újév:

Az újév rígmusos köszöntése.

– Farsang:

Maskarakészítés.

Vidám jelmezes tánc.

– Húsvét:

Tojásfestés, locsolkodás (csoportonként).

– Anyák napja:

Ajándékkészítés (gyermekekkel).

Köszöntés.

– Majális:

Közös vidám ünneplés.

– Gyermekeknapi rendezvény

Családi rendezvény

A gyermekek és szülők közös játéka az óvoda udvarán.

– Évzáró:

Nagycsoportosok búcsúztatása.

Nemzeti ünnep:

– *Március 15.*

Kokárdakészítés.

Vonulás – huszáros játék.

Óvodánkban megünnepeljük azokat a jeles napokat, amelyek városrészünkön hagyományként élnek, így színesebbé válnak hétköznapijaink.

Az évszakok váltakozásaiból adódó időjósítások élményt jelentenek a gyermekeknek.

Jeles napok:

– *Szüret:*

Szüreti mulatság (szeptember-október).

– *Advent:*

Karácsonyi várakozás.

Ünnepre való előkészületek.

– *Luca nap:*

Búza hajtatása.

Lucázás.

– *Kiszeajtás:*

Tél búcsúztatása kislebájjal.

4.7 Értelmi nevelés

A környezetvédelmi program kiindulópontnak tekinti a természeti és társadalmi környezetből szerzett, cselekvésen alapuló gyermeki tapasztalatokat.

A gyermekekre jellemző az állandó érdeklődés, az őket körülvevő világot érzelmektől vezérelve próbálják felfedezni.

Cselekvés közben tapasztalatokat szereznek, és ez által elindulnak a gondolkodási folyamatok.

A játéktevékenység során szerzett tapasztalatok hatására pontosabbá válik érzékelésük, észlelésük, megfigyelőképességük, emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk, fejlődik beszédük.

A mozgásöröm és az egyre pontosabb megismerés indítja el a tanulás folyamatát.

Megfelelő ingergazdag környezetben, szeretetteljes légkörben az értelmi képességek fejlődése biztosított.

Az értelmi nevelés célja

A gyermekek értelmi képességeinek fejlesztése.

Aktív cselekedtetéssel eljuttatni őket a tapasztalaton alapuló gondolkodásig.

Az együttgondolkodás örömeinek megérettetése.

Az értelmi nevelés feladatai

Értelmi fejlesztéshez szükséges feltételrendszer megteremtése.

A gyermekek egyéni sajátosságainak megismerése a játéktevékenységeken keresztül.

A cselekvésen keresztül szerzett ismeretek megerősítése, élmények biztosításával, érzelmi hatásokkal.

Olyan nevelési helyzetek megteremtése, ahol a gyermekek maguk is vizsgálódhatnak, felfedezhetik az őket körülvevő világot.

A családdal való folyamatos együttműködés biztosítása a gyermekek fejlődése érdekében.

A gyermekek értelmi nevelése érzelmein keresztül lehetséges, nem szándékos tanulással.

Fontos a kiváráó, türelmes magatartás az óvoda és a család részéről.

Minden kezdeményezés, mikrocsoportos foglalkozás vagy óvónői útmutatással történő közös munka kihívást jelent a gyermekek számára.

A hagyományos értelemben vett foglalkozást és frontális munkák szervezését kerüljük.

A gyermekek fejlesztését kiscsoportos, illetve egyéni módon kívánjuk megvalósítani.

Minden játék, minden élmény, tanulást hordoz magában, segíti a gyermekek személyiségének fejlődését.

A játék világa mellett a valós világot a gyermeki értelemnek megfelelő magyarázattal, mesével, beszélgetéssel közvetítjük.

„Játék éhe

szavak kéje...

Átadom, mint

ékszer-éket,

izzón égjen

ha beszélek.”

(Kiss Dénes)

4.8 Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés teljes folyamatában jelen van.

A környezetvédő szemlélet kialakításához elengedhetetlen az anyanyelv szépségeinek megismertetése.

A természet szépségeit kifejező mondókák, mesék, versek és dalok átszövik napjainkat, megismertetik gyermekeinkkel az anyanyelvet.

Az anyanyelv jelrendszerét a gyermekek a játékos tevékenységek és a társas érintkezés során sajátítják el.

Az óvónő személyes példája kulcs a gyermekek fejlődéséhez, beszédmintája az irodalom szeretetére való nevelésben döntő fontosságú.

A játék és a környezettel kapcsolatos tevékenységek közben lehetőség nyílik a gyermekek differenciált fejlesztésére.

A mozgásos, szerep- és társasjátékok párbeszédei mellett, a környezethez kapcsolódó jelenségek megfogalmazása is gazdagítja a gyermekek szókincsét.

A találós kérdések, nyelvi játékok, szólások és közmondások hangulata örömet jelent a gyermekeknek, az örömrészén túl sikerélményhez juttatja őket.

Gárdonyi Géza szerint:

„Minden nemzet fő kincse a nyelve.”

Ezt a kincset próbáljuk csiszolni, és a nyelv eszközeivel eljuttatni gyermekeinket a szülőföld szépségeinek verbális kifejezéséhez.

Az anyanyelvi nevelés célja

Oldott, derős légkör megteremtése, amelyben a gyermekek szabadon, gátlások nélkül fejzhetik ki gondolataikat.

A mozgás, beszéd és gondolkodás egymással szoros kölcsönhatásban fejlődjön.

Az anyanyelvi nevelés feladatai

A gyermekek beszédkészségének fejlesztése, szókincsük bővítése, beszélgetések és az irodalmi anyag tolmácsolása során.

Az óvónő ismerje meg a család anyanyelvi kulturáltságát.

Győzze meg a szülőket az otthoni kommunikációs élmények fontosságáról (esti mesélések, verselések, beszélgetések).

Teremtsen nyitott légkört, ahol a gyermekek és a szülők is szívesen megnyilvánulnak.

Juttassa a gyermekeket sikerélményhez, beszédmintájával ösztönözze a gyermekeket utánzásra. Csiszolja beszédkultúráját, figyeljen a hangszínre, hangerősségre és a tempóra.

Segítse rövid, pontos megfogalmazással a gyermekek beszédértésének fejlődését.

Kísérje figyelemmel a gyermekek beszédértési, beszédtechnikai szintjét, nyújtson segítséget a gátlásos, visszahúzódo gyermekeknek.

Hagyja érvényesülni az adott tájegység nyelvjárását, teremtsen lehetőséget a kisebbség anyanyelvének továbbélésére (cigány).

Differenciáltan foglalkozzon a nyelvileg hátrányos helyzetű és kiemelkedően fejlett gyermekekkel.

Működjön együtt szakemberekkel az esetleges beszédzavarok, beszédhibák kiküszöbölése érdekében.

Az anyanyelvi nevelés várható eredményei óvodáskor végére

A gyermekek bátran használják a tevékenységek során elsajátított anyanyelvüket.

Képesek lesznek árnyaltan kifejezni magukat, tudnak összefüggően beszélni.

Nyugodtan, figyelmesen hallgatják végig a felnőtteket, és a velük párbeszédet kezdeményező gyermekeket.

*„Eddig együtt voltunk gyermek,
Én másod-, ő első ízben:
Épültek fa-tornyok, termek,
Pacskolódtunk porban, vízben.
De hogy ő nőtt, én is nőttem...”
(Arany János)*

4.9 Játék

A gyermeki személyiség alakításának, fejlesztésének kulcsa a játék.

A játék az az alapvető tevékenységi forma, amely a gyermekek mindennapos tevékenységét áthatja, semmivel nem helyettesíthető.

A gyermekek a játék során megismerik, megtapasztalják az őket körülvevő természeti-társadalmi környezetet, tapasztalatokat szereznek a növény- és állatvilágról, a társas kapcsolatokról.

A játék olyan belső készletéből fakadó, élményekre építő, örömteli tevékenység, amely a legsokoldalúbban fejleszti a gyermekek személyiségét.

Játék során fejlődik a gyermekek mozgása, érzékelése-észlelése, gondolkodása, memóriája. Mindezek mellett megismerkednek különböző viselkedési szokásokkal. Együttműködést, együttérzést, toleranciát tanulnak.

A gyermekek játéka, játéktevékenységük fejlődése – személyiségük fejlődésének tükrö. Tükörzi érzelmi világukat, értelmi, mozgás- és beszédfejltségüket.

A játék célja

A gyermekek elemi, pszichikus szükségleteinek biztosítása.

A játék töltse be szociális, nevelő és személyiségfejlesztő funkcióját.

A játék célja maga a játék.

A játék szervezésének feladatai

Az óvónő előzetes családlátogatás során ismerje meg a szülők játékkal kapcsolatos nézeteit, és a gyermekek játékeszközzeit.

A gyermekek spontán kezdeményezésére építve az önkéntességet figyelembe véve színesítse, gazdagítsa, fejlessze az óvónő a játéktevékenységet.

Az óvónő jelenléte nyújtson mindenkor biztonságérzetet, sugározzon együttműködési készséget.

Az óvónő maga is szeressen játszani. Adjon játékötleteket, igyekezzen elősegíteni a játék tartósságát, színességét.

Pozitív példaként szolgáljon viselkedése, beszéde. Ösztönözze a gyermekeket a konfliktushelyzetek önálló megoldására, csak abban az esetben avatkozzon be, ha a gyermekek egymás vagy saját testi épségét látja veszélyeztetve.

Hívja fel a gyermekek figyelmét, adjon olyan ötleteket, hogy a környezetükben található különböző anyagokat (hulladék anyag, hullámpapír, dobozok, textíliák, stb.), egyszerű eszközöket hogyan tudnák felhasználni a játékban.

Hosszabb-rövidebb séták, kirándulások szervezése, amelyek a játék során újra átélhető közös élményekhez juttatják a gyermekeket

Alakítson ki meghitt, nyugodt érzelmi biztonságot nyújtó játszóhelyeket a csoportszobában és a szabadban (babasarok, építősarok, kézműves sarok, stb.).

A napirend az egész nap folyamán a lehető legtöbb időt biztosítsa a játéktevékenységre, a játék folyamatosságára.

Esztétikus, környezetbarát, főként természetes anyagokból készült játékeszközök biztosítása, amelyek segítik a játék fejlődését, a sokrétű tapasztalatszerzést, megismerést.

A játéktevékenység tartalma

Az óvodai nevelés 3-4 éves időtartamában a játék fejlődése sajátos képet tükröz.

Az egyszerű gyakorló, utánzó, manipulációs tevékenységtől vezet a fejlettebb szerep- és szabályjáték világába.

A játékfejlődés sajátosságát igazolja, hogy mindezen tevékenységek egyszerre is megjelennek a gyermekek játékában.

A játékfejlődés során folyamatosan változnak, fejlődnek a gyermekek személyiségjegyei.

Az óvónők és a család legfontosabb feladata, hogy a gyermekek játéka egyéni adottságaikhoz, képességükhöz igazodva fejlődhessen az egyszerű gyakorló játéktevékenységtől a fejlettebb, bonyolultabb szabályjátékig.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Felszabadultan, gátlásoktól mentesen, örömmel vesznek részt a gyermekek a játéktevékenységben.

Pozitív érzelmeik alakulnak társaik és a felnőttek iránt, ami ösztönzi őket a közös játékban való részvételre.

Kezdeményezők, kreatívak lesznek a játéktevékenységben.

Megismerkednek az együttjátás szabályaival, majd be is tartják azokat.

A játéktevékenység során egyre önállóbbá válnak.

Szívesen vesznek részt a nagyobb erőfeszítést igénylő tevékenységekben is.

Kialakul bennük folyamatosan az alkalmazkodás képessége.

Fokozatosan elfogadják egymás ötleteit, véleményét.

Fokozatosan képesek lesznek a szerepek önálló felosztására, a játék során kialakuló konfliktushelyzetek megoldására.

Egyéni képességeiknek megfelelően kezdeményeznek, irányítanak, vagy szükség esetén le tudnak mondani egy-egy játéksituációban.

Képesek a szabályok elfogadására, betartására, majd később önálló szabályalkotásra.

Az óvodába lépéstől folyamatosan ismerkednek meg a különböző játékeszközökkel. Elsajátítják ezek helyes használatát.

Vigyáznak a játékeszközökre. A megunt játékokat a helyére teszik. Ha megrongálódik a játékeszköz, próbálják segítséggel vagy önállóan megjavítani.

Gyűjtögetnek különböző anyagokat (termékek, dobozok, textíliák, stb.), majd ezekből barkácsolnak különféle kiegészítő játékszereket.

A gyermekek játékában egészséges versenyszellem alakul ki.

„A 3-6 éves korosztály lételeme a mozgás, a gyermeket nem kell motiválni a mozgásra, hiszen nem tud nem mozogni. A gyermek fontos életkori sajátossága a nagy mozgásigény, és késztetése van a mozgásra, erős belső késztetése.”

(Dr. W. Mikó Magdolna)

4.10 Mozgás

A játék, mozgás, tanulás, környezetvédelem, népi hagyományok egységet alkotnak programunkban.

A nap folyamán minden adódó lehetőséget kihasználunk a mozgásra, a szabad levegőn tartózkodásra.

Figyelünk a mozgás-pihenés egyensúlyára, az egészséges életmód szokásainak kialakítására.

A rendszeres testmozgás kedvezően befolyásolja az egész szervezet növekedését, hozzájárul a légző- és keringési rendszer teljesítőképességének, a csont- és izomrendszer teherbíró képességének fejlesztéséhez.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segíti a térben és időben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést, fejleszti az alkalmazkodás képességét.

A mozgásfejlesztés célja

A mozgás jelentsen örömforrást a gyermekek számára, mely során természetes mozgásuk (járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás stb.) fejlődik.

Juttassa a gyermekeket a mozgásos sikerélményhez, amely a pozitív személyiségtulajdonságokat (bátorság, kitartás, egymás segítése, tolerancia, együttműködés, egészséges versenyszellem) erősíti.

Segítse az egészséges életmód kialakítását, az egészség megőrzését.

A mozgás fejlesztésének feladatai

A szabad mozgás lehetőségének biztosítása kint és bent (hely, idő, eszköz).

A gyermekek mozgáskultúrájának fejlesztése, mely segíti a térben és időben történő tájékozódást, a helyzetfelismerést, fejleszti az alkalmazkodás képességét.

A természetes mozgások és a pozitív személyiségtulajdonságok fejlesztése.

A gyermekek mozgáskoordinációjának (szem-, kéz-, lábkoordinációt) és vesztibuláris képességeinek (egyensúlyérzék) fejlesztése.

Mikrocsoportos illetve egyéni mozgásfejlesztés biztosítása a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, egyéni sajátosságait figyelembe véve.

A mozgás fejlesztésének tartalma

- Játékok.
- Rendgyakorlatok.
- Gimnasztika-szabadgyakorlatok.
- Koncentrációs mozgásgyakorlatok.
- Járások, futások.
- Szökdelések, ugrások.
- Támasz, függés és egyensúlygyakorlatok.

Foglalkozások a szabadban:

A szabadban, a friss levegőn végzett különféle gyakorlatok, a sok-sok mozgásos játék a gyermekek egészséges fejlődését szolgálják. Ki kell használnunk minden alkalmat, hogy a szabadban történjenek a testnevelési foglalkozások is.

A nagy tér kiválóan alkalmas a nagymozgások fejlesztésére, és ezúton térérzékelésük is fejlődik.

Óvodánk udvarának adottságait kihasználva sok lehetőségünk nyílik a különféle mozgások gyakorlására.

A nagy hely, sok mozgásos játék kezdeményezését lehetővé teszi. A nyári időszakban az egyenetlen talajon történő mezítlábas járás a lábboltozat erősítését szolgálja.

Télen is sokat tartózkodunk a szabadban. A téli játékok (hógolyózás, szánkózás) is hozzájárulnak a gyermekek edzéséhez, a különböző izomcsoportok erősítéséhez, a mozgáskoordináció alakításához.

Az úszást, igény és lehetőség szerint szervezzük.

Orvosi javaslat alapján a Pedagógiai Szakszolgálat szakembere gyógytornát tart a rászoruló gyermekeknek.

A mozgás fejlesztésének várható eredményei óvodáskor végére

A mozgásfejlődés útját figyelembe véve tökéletesednek és koordinálódnak a természetes mozgások (fejtartás, testtartás, kúszás, mászás, ülés, állás, járás, futás).

Harmonikus, összerendezett a járásuk, futásuk.

Ismerik a vezényszavakat, tudnak a hallottak szerint cselekedni.

Betartják és követik az adott szabályokat.

Mozgás közben tudnak irányt változtatni, jobbra, balra, hátra fordulatokat tenni az irány megnevezésével.

Képesek sor és kör kialakítására.

Egyensúlyérzékük biztonságos lesz a különböző szereken és magasságban végzett mozgásokban.

Tudnak fél lábon és páros lábon szökdelni.

Kisebb akadályokat átugranak.

Labdakezelésük ügyesedik, tudnak labdát dobni, megfogni, gurítani, célózni.

A mozgásban kitartóakká válnak, a mozgás iránti igényük fokozódik.

A játéktevékenységet a természet parancsolja..., mert mialatt a játszó gyermek foglalatosságában boldogan elmerülve, lelke önfeledt gyönyörűséggel telik meg, az alatt ez a tevékenység lesz testi-lelki fejlődésének kibontogatója, ... a szunnyadó képességek felébredésének és megizmosodásának biztosítója.”

(V. Barta Károly)

4.11 Tanulás

A kisgyermekkor fejlődés két legfontosabb meghatározója a játék és a mozgás.

Az igazi játék a gyermek élményeiből, kezdeményezéseiből, rögtönzéseiből fakad. Az érzelm a gyermeki érdeklődés mozgató ereje, az érzelmek irányítják a cselekedetet, a megismerést, a tanulást.

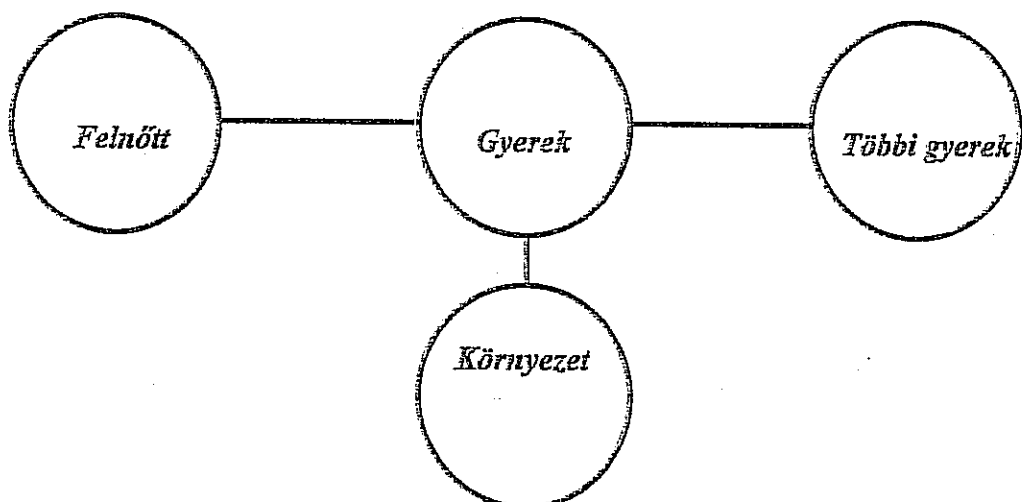
Játékban a gyermek sokáig képes figyelni, elmélyülni.

Az óvodáskor életkori sajátossága, hogy a gyermekek cselekvéseiken keresztül szereznek tapasztalatokat az őket körülvevő világról.

Tevékenység közben ismereteket szereznek, készségeik, szokásaik fejlődnek.

Ebben az önkéntelen tanulási helyzetben a 3-6-7 éves gyermek ismeretei bővíthetők.

A tanulás interaktív folyamat:

A gyermekek tanulási képességei a játékban jól nyomon követhetők.

Környezetvédő programunkban a hagyományos óvodai nevelés bővül a természet szeretetére, védelmére, valamint az évszakokhoz kapcsolódó jeles napok megismerésére való neveléssel.

A tanulás célja

Ismeretek elsajátítása, készségek, jártasságok kialakítása tevékenységeken keresztül.

Egyre pontosabb, valóság-hű észlelés.

Figyelemösszpontosításra való képesség kialakítása.

Reproduktív emlékezet fejlesztése.

Problémamegoldó, kreatív gondolkodásra nevelés.

A tanulással kapcsolatos feladatok

Ingergazdag környezet megteremtésével, az érzelmi biztonság megvalósításával olyan légkört alakítson ki az óvónő, ahol a szabad játék és a korai tanulás biztosított.

Dicsérettel ösztönözze a gyermekeket a kívánt viselkedés elsajátítására.

Törekedjen arra, hogy olyan környezetet hozzon létre, ahol családias, meleg légkörben a program középpontjában a gyermekek állnak.

Tartsa tiszteletben a gyermekek pillanatnyi fejlettségét, és önmagukhoz képest fejlessze őket.

A játékos tapasztalatszerzést, a kezdeményezett foglalkozásokat a gyermekek tanulási sajátosságainak figyelembe vételével szervezze.

Gondoskodjék róla, hogy a környezet megismerése és a természetvédelem témakörében változatos tevékenységeket biztosítson a gyermekeknek.

Segítsen abban, hogy a gyermekek maguk építsék ötleteikkel, élményeikkel a mindennapokat, ehhez eszközöket biztosítson.

A tervezett élményanyagot hozza összhangba a gyermekek képességeivel, megfelelő feladatok elé állítsa őket.

A családokkal való együttműködés során ismertesse meg a gyermeki tanulás sajátosságait.

Már az óvodában elkezdjük feldolgozni a tárgyi világot, az emberi környezetet, a logika és a matematika világát, a művészeteket, és mintát adunk a kulturált szóbeli kifejezéshez.

A környezetvédelmi programban a tanulás nem önálló tevékenység, az óvodai élet sajátosságaiból fakadóan minden tevékenységben jelen van.

A tanulás a gyermekek részéről érzelmeiktől vezérelt cselekvésbe ágyazott spontán folyamat.

Az óvónő tudatosan, célszerűen tervez, az óvodai élet három vagy négy éves szakaszára, törekszik a gyermekek tanulási képességeinek megalapozására.

A gyermekek a tevékenységformák gyakorlása során tanulnak.

Elég időt, lehetőséget biztosít a környezetvédelmi program a cselekvésre, a több úton történő spontán tapasztalatszerzésre.

A gyermekek biztonságos, szeretetteljes környezetben készségeket, jártasságokat szereznek, így fejlődnek értelmi képességeik, magatartásuk.

A napirend folyamatos, az egyes tevékenységformák játékba ágyazottan szerveződnek.

Addig folytatódhat a gyermekek által kedvelt tevékenység, amíg érdekes, élményt és örömet jelent számukra.

A napirendben szereplő tevékenységek beleilleszkednek a játékfolyamatába.

Körültekintő szervezéssel a környezet megismerésére szerveződött foglalkozások helyének és idejének megválasztása az elmélyült játékot nem borítják fel.

A foglalkozásokat mikrocsoportokban szervezzük, egy-egy téma lezárásánál alkalmazzuk a csoportmunkát.

A konkrét szervezést igénylő, kötött időpontú foglalkozásokat a csoportnaplóban jelöljük. (Pl.: testnevelés foglalkozás, színházlátogatás, séták, kirándulások, stb.)

A heti rendben csak a testnevelést jelöljük egy meghatározott időpontra. A kezdeményezéseket az aktualitásoknak megfelelően szervezzük.

A tanulás várható eredményei óvodáskor végére

Kifejlődik az észlelés, a megfigyelőképesség, az önkéntes és szándékos figyelem, az emlékezet, a felidézés, a képzelet és a gondolkodás.

Egyre több szabályhoz tudnak alkalmazkodni.

Feladattudatuk kialakulóban van, kitartásuk, önfegyelmük a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

Megtanulják a nehézségeket leküzdeni, kitartóak lesznek a játékban és a munkában.

Fejlődik szellemi aktivitásuk, beszédkésztségük, problémaérzékenységük, helyzetfelismerő képességük.

Alakul térérzékelésük, fejlődik nagymozgásuk és a szenzomotoros kéz ügyességük.

Közel kerülnek az erkölcsi szokások felismeréséhez, elfogadásához.

Formálódik erkölcsi ítéletalkotásuk, viselkedési kultúrájuk.

Megtanulják érzelmeik kezelését.

Fejlődik kommunikációs kapcsolatteremtő képességük.

A különböző tevékenységek során megtanulják fegyelmezni magukat, toleránsak lesznek társaikkal.

A környezetvédő óvoda derűs harmóniája ösztönzi a gyermekeket az értelmes rend betartására.

Továbbiakban a sajátos fejlesztő hatás az egyes tevékenységformáknál követhető.

Lásd.: ének, irodalom, stb.

*„A környező világ iránti érdeklődés velünk születik.
Születésünk pillanatától egy bonyolult
és elkápráztató világ felfedezői va-
gyunk.”
(Gerald Durrel)*

4.12 A külső világ tevékeny megismerése

Az ember maga is a természet része, ezért elengedhetetlen, hogy a természetet értő, természetszerető, a természettel harmonikusan együtt élni tudó személyiség legyen.

Földünk ma már veszélyben van.

Ennek súlyát átérezve, megértve tűztük programunk legfontosabb feladatának a környezet védelmét, és fontuk e feladat köré a gyermeki személyiségfejlesztés feladatait.

A környezetvédelmi program az óvodába lépés pillanatától biztosítja a családdal közösen a környezetét szerető, környezetvédő személyiségjegyek kialakítását. Tág teret nyújt a folyamatos élményszerzésnek, tapasztalásnak.

A szüntelen kutakodás, a természeti megfigyelések a tágabb és szűkebb környezetben, a közös séták, kirándulások során a gyermekek a természetben ismerhetik meg a természetet, a társadalomban a társadalmat.

Óvodánk természeti környezete lehetővé teszi, hogy a gyermekek élményszerűen átélhessék a természetben lejátszódó változásokat, cselekvő részesei legyenek környezetük alakításának.

A külvilág megismerésének témakörei e feladatokat megcélözva kerülnek feldolgozásra a mindennapokat áthatva:

A család, az évszakok váltakozása, növények, állatok megismerése, gondozása, az óvoda környezetének ápolása, a közös kerti munkák, az élősarok kialakítása.

Mind ezek segítik a természeti ismeretek megalapozását, a környezetvédelmi tevékenységek megismerését, gyakorlását, a gyermekek viselkedéskultúrájának a természethez való pozitív viszonyának fejlesztését.

A világról szerzett tapasztalatok feldolgozása során sok alkalom kínálkozik a gyermekek gondolkodási képességének, nyelvi kifejezőkészségének, esztétikai érzékének fejlesztésére.

Csukás István író gondolatait valljuk:

„A gyermek még nem felejtette el a közös nyelvet, még vidáman és könnyedén tud beszélgetni fűvel, fával, felhővel, állatokkal.”

A külső világ tevékeny megismerésének célja

Olyan szokások, szokásrendszerek, környezetbarát, természetbarát viselkedésformák kialakítása, amely meghatározza a gyermekek és a környezetük kapcsolatát.

A gyermekek életkoruknak megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből.

A valóság felfedezése során olyan pozitív viszony, érzelmi kötődés alakuljon ki a természet iránt, mely nyitottá, érzékennyé teszi a gyermekeket, és megteremti a jövő számára a „természetszerető embert”.

A külső világ tevékeny megismerésének feladatai

Az óvónő biztosítsa a külvilág megismerésének lehetőségét spontán és szervezett formában.

Építsen a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, tevékenységi és megismerési vágyára.

Az óvónő alakítsa ki a gyermekekben a környezet megismerése során a kulturált életvitel szokásait, a helyes viselkedési formákat, az érzelmi és erkölcsi viszonyokat.

A környezet szeretetére neveléssel közvetítse az egyetemes nemzeti kultúra értékeit, hagyományait.

Az óvónő segítse elő, hogy a gyermekek tevékenységek révén ismerjék meg a természeti környezetet: állatokat, növényeket, természeti jelenségeket.

A közösségre jellemző hagyományok mellett a jeles napokhoz kapcsolódó hagyományok őrzése, ápolása.

A külső világ megismerése segítse elő a szülőföldhöz való kötődés megalapozását.

Az óvónő ébressze fel a gyermekekben a felfedezés, a tudás örömeit.

A helyi lehetőségekre építve az óvónő vonja be a családokat a környezet alakításába, védelmébe.

Környezetünk alakítása, gondozása

A csoportszobában nyugodt helyen élő természetsarok kialakítása, ahol elhelyezhetők a gyermekekkel közösen gyűjtött termények, magvak, kavicsok, kagylók.

Ide kerülhetnek a gyermekek által gondozott növények, kísérletezéshez szükséges eszközök, természettudományos könyvek, folyóiratok.

Az udvaron lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek részt vegyenek a környezet gondozásában (levélsöprés, locsolás, hólapátolás).

Az udvar erre kijelölt kerterésében lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek zöldségféléket, virágokat ápolhassanak, figyeljék fejlődésüket, és az így termesztett növényeket használják is fel.

A külső világ megismerésének tartalma

Programunk egyéni jellegét a hagyományos témajavaslatok feldolgozása mellett a helyi környezeti adottságok, helyi hagyományok, időjósítások határozzák meg.

Hagyományos témajavaslatok:

- Óvodai környezet
- Család
- Testünk
- Közlekedés
- Évszakok
- Növények
- Állatok
- Színek
- Felnőttek munkája
- Napszakok

A gyermekek és a természet szoros kapcsolatban vannak. Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységekkel bővítjük:

az évszakok változásaiból adódó megfigyelések (időjárás, állatok, növények);

környezetalakító munkák végzése (kerti munka, udvarrendezés, élősarok gondozása, ünnepi készülődés);

termések gyűjtése;

rendszeres környezetmegismerő séták, kirándulások szervezése (szűkebb és tágabb környezet).

A gyermekek és a természet kapcsolatát a következő jeles napokkal erősítjük:

Víz napja (március 22.)

Víz nélkül nincs élet. A vizek életét óvni kell. Ezzel oltjuk szomjúságunkat, növények fejlődését segíti, az állatok folyóból, tóból, forrásból isznak.

(Alkalmi lehetőség: kirándulás vízpartra, kísérletezés a vízzel, vizes játékok.)

Föld napja (április 22.)

Megláttatjuk az ember környezetalakító hatását, a szépséget, amely alkotni képes, de rádöbentjük a gyermekeket arra is, hogy az ember hogyan csúfítja el a természetet.

(Alkalmi lehetőség: faültetés, virág gondozás, veteményezés, kirándulás.)

Madarak és fák napja (május 30.)

Természetben járva figyeljük a fészekrakó, fiókáit etető, röptető madár életét.

Kedvenc kirándulási helyeinket felkeresve ügyelünk arra, hogy ne zavarjuk a madarak életét, felhívjuk a gyermekek figyelmét a védett növényekre.

A természetvédelmi területek megismerése különleges ismeretek birtokába juttatja a gyermekeket.

Környezetvédelmi világnap (június 5.)

Az óvodás, aki a természet és annak ismerete által gazdagabb lesz, vélhetően más szemlélettel közelít a környező világhoz.

„Én remélem, hogy még ... ki fognak kelni ama virágok, melynek magvait ... jó remény fejében elvetettem.” (Tessedik Sámuel)

Gyermekeink a külső világ tevékeny megismerése közben szert tesznek matematikai ismeretekre is.

A környezetvédő óvodában a kutató, kereső, kíváncsiskodó gyermekek már az óvodába lépéstől kezdve találkoznak a számolással. A matematikai nevelés lehetőséget teremt a táguló világ, a gyermekeket körülvevő környezet formáinak, mennyiségi viszonyainak megismerésére.

A környezet megismerése közben megismerkednek gyermekeink matematikai fogalmakkal, ok-okozati összefüggésekkel, a logikus gondolkodással. A természetben gyűjtött tárgyakat rak-tározzák, csoportosítják, párosítják, megszámozzák, összehasonlítják, osztályozzák, elosztják, mérik.

Játékosan különböző műveleteket ismertetünk meg velük, hagyjuk őket saját logikájuk szerint gondolkodni.

A fűzéshez, a játékok összeállításához a képzeletre, a tervezőkészségre, a számolásra, jó kifejezőkészségre van szükségük a gyermekeknek.

A matematikai játékok során fejlődik a gyermekek logikus gondolkodása, problémafelismerő és megoldó képessége.

A külső világ tevékeny megismerésének várható eredményei óvodáskor végére

Felfedezik nyitott szemmel, füllel és szívvel környezetük szépségeit.

Pozitív érzelmi kötődés alakul ki környezetük iránt, a környezetért felelősséget éreznek.

Tapasztalataik lesznek a növények, állatok életéről és az ehhez kapcsolódó emberi munkáról.

Örömmel végeznek a környezetük átalakításával kapcsolatos tevékenységeket.

Felismernek elemi problémákat, logikai kapcsolatokat, problémamegoldásra válnak képessé.
Gondolni fognak a mindennapos tevékenységek során a természetben gyűjtött anyagok hasznosítására.

Megismerik, alkalmazzák a helyi közlekedés szabályait.

Logikus gondolkodásuk, problémafelismerő és megoldó képességük fejlődik.

Pozitívan kötődnek a környezetükhöz, szűkebb hazájukhoz.

4.12.1 Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek a gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszközei, amelyek a játékkal sok vonatkozásban azonosságot mutatnak.

Az óvodáskor végéig játékos jellegű marad.

A munkára nevelés célja

Az önkéntesen, örömmel és szívesen végzett tevékenységre nevelés.

Az önálló munkavégzésre, a kitartásra, a munka iránti tiszteletre, az egymás munkájának megbecsülésére nevelés.

A munka iránti tiszteletre, a munka eredményének megbecsülésére nevelés.

A gyermekek közötti baráti kapcsolatok kialakulásának segítése, támogatása.

A munkára nevelés feladatai

Nyugodt, kiegyensúlyozott munkához szükséges légkör megteremtése, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően végezhessék feladataikat.

A gyermekek számára az életkorukhoz és erejükhöz mért munkalehetőségek megteremtése.

Az óvónő ismertesse meg a gyermekekkel saját személyükkel kapcsolatos tevékenységeket, és a társaikért végzett közös munkát.

Tartalmilag gazdag és változatos feladatok nyújtása.

Testi épség megőrzésének biztosítása.

A munka helyes megszervezése, kellő eszközök biztosítása, a várakozás elkerülése.

Tegye képessé a gyermekeket arra, hogy megszeressék az egymásért végzett munkát.

A munkához szükséges jártasságok, készségek kialakítása.

A gyermekek céltudatos figyelmének, kitartásának és önállóságának alakítása.

Megismertetni a családdal az óvodás gyermekek munkajellegű tevékenységeit az együttnevelés érdekében.

A környezetvédelmi óvodában folyó munkajellegű tevékenységek

Szükségletekből fakadó tennivalók:

Rendrakás illetve a rend megőrzése (csoportszoba, mosdó, öltöző, udvar), játékszerek tisztítása;

egyszerűbb, kisebb javítások a játékszereken;

ajándék készítése, csoportszoba díszítéséhez eszközkészítés, egyéni ötletek alkalmazása;

segítségadás a kisebbeknek az öltözködésben, vetkőzésben, és egymásnak minden olyan területen, ahol erre szükség van;

egyéb megbízatások teljesítése, üzenetek átadása;

Növények gondozásával és védelmével kapcsolatos munkák:

folyamatos növényápolás (ültetés, átültetés, öntözés, gyomlálás, kapálás);

évszakokhoz kapcsolódó munkák a kiskertben
tél végén magvak ültetése, csíráztatása;
az élősarok változtatása, gazdagítása az évszaknak megfelelően;
környezet rendezése (lennyírt fű gereblyézése, elhordása, őszi levelek felsőprése, hólapátolás);
a környezetükben élő növények védelme, megóvása.
Gyűjtőmunka elvégzése (termések elhelyezése, rendszerezése).

Madáreteitők elhelyezésében való részvétel. a madarak élelméről való gondoskodás.

Naposi munka:

Kezdetben óvónői segítséggel, majd egyre önállóbban végzik feladataikat.

Étkezéssel kapcsolatos tennivalók:

Az étkezéshez szükséges eszközök előkészítése, terítés, az ételek kiosztása, étkezés után rendrakás.

Terem- és udvarrendezésben való részvétel (játékok, eszközök előkészítése, elrakása; öltöző, mosdó használat utáni rendbe tétele).

Különböző foglalkozási eszközök kiosztásában, elrakásában segítenek az óvónőnek.

A fejlesztés várható eredményei óvodáskor végére

Szívesen vállalnak, és örömmel végeznek saját maguk és társaikkal kapcsolatos munkákat.

A megbízásokat pontosan teljesítik.

Felismerik a segítségadás lehetőségeit.

Megismerik a szerszámok, munkaeszközök tárolási helyét, azok helyes használatát.

Képesek lesznek az eszközök megóvására, mások és saját testi épségük megőrzésére.

Gondozzák, óvják a környezetükben lévő növényeket, állatokat.

„Az irodalom beszélni és cselekedni tanít bennünket. Beszélni, pontosan olyan értelemben, mint az édesanyánk. Csak még türelmesebben és fáradhatatlanabban. S épp annyi kedveskedéssel.”

(Zilahy Józsefné)

4.13 A művészetek eszközeinek alkalmazása

4.13.1 Irodalom: mese-vers – báb

Az irodalmi nevelés szorosan összefonódik az anyanyelvi neveléssel, a zenével, énekkel, a mozgásos játékokkal.

A mese-vers erkölcsi, érzelmi, értelmi töltésű, emberi kapcsolatokra tanít, segíti a világ megismerését, lelkeket táplál.

A mese-vers mozgásba hozza a gyermeki képzeletet, megbékíti félelmeivel, erősíti önbizalmát.

A kisgyermek- és óvodáskort az érzelmek dominanciája határozza meg, ez mutatkozik meg az irodalomhoz fűződő kapcsolatában is. A gyermekek már kisgyermekkorban fogékonyak az esztétikumra. Ezt főként a ritmikus, zenei hatású versek, mondókák kedvelése igazolja.

A gyermekkor a mese kora. Az óvodáskorú gyermekek a mesék segítségével egyre közelebb kerülnek a valósághoz.

A felnőtt kezdeményezése nyomán a gyermeki fantázia elindíthatja a nagy utazást a világban.

Gyermekeink átélnek az átváltozást, a küzdelem, a jó és rossz ellentétét, az igazat és a hamisat, a megszemélyesítést és a menekülés helyzetét.

A mesemondást jól kiegészítik az igaz, de nagyon érdekes történetek a természetről.

A gyermekek maguk is kezdeményeznek spontán mesedramatizálást, bábozást.

A mesék megjelenítéséhez csodálatos bábok készülnek a természet ajándékaiból.

A versek hallgatása is élményt jelent gyermekeinknek. Az érdekes, ritmikus hangzás, játékos vagy humoros felépítés, a játszói elemek örömmel töltik el a gyermekeket. A vershez mozgás-élmény is kapcsolódik, amelyet játék közben is örömmel ismételtetnek.

A találós kérdések, nyelvtörők, névcsfóliók az aktualitásoknak megfelelően kerülnek ismeretetésre.

A mesék, népköltések hagyományai már nem élnek, ezért fektetünk nagy hangsúlyt a népmesék, mesék megismertetésére. Mesélés közben agyagozunk, szövünk, fűzünk vagy egyszerű tárgyakat készítünk.

Az effajta kezdeményezésekkel szeretnénk példát adni arra, hogy a játékos tevékenység, a mesemondás és az éneklés mennyire kapcsolódik a minket körülvevő természethez. Ezzel a módszerrel próbáljuk átörökíteni a természetszeretetet, összekapcsolva a népi hagyományokkal.

Az irodalmi nevelés célja

A gyermekek szívesen hallgassanak irodalmi műveket. Legyen számukra örömforrás a mese, a vers befogadása.

Az óvónő által igényesen válogatott művek olyan irodalmi élményt jelentsenek, hogy a gyermekek érdeklődése forduljon a könyvek, filmek és a színház világa felé.

A gyermekek művészetek iránti érdeklődésének megalapozása az átélt irodalmi élmények segítségével.

A könyvek szeretetére, megbecsülésére való nevelés.

Az irodalmi nevelés feladatai

Az óvónő biztosítson meghitt, nyugodt, otthonos, vidám légkört az irodalmi élmények befogadására.

Az óvónő törekedjék a gyermekek fejlettségének megfelelő, igényes irodalmi anyag kiválasztására, amely tolmácsolása hiteles, szuggesztív legyen.

Az óvónő segítse a gyermekeket az irodalmi élmények feldolgozásában (bábozás, dramatizálás).

A gyermekek fejlettségének és érdeklődésének megfelelő eszközöket könnyen hozzáférhető helyen helyezze el.

Adjon lehetőséget a mondókák, versek, mesék gyakorlására, ismétlésére, a gyermekek hangulata, kedve, igénye szerint, de kerülje a direkt betanítást.

Az óvónő a mesélést, verselést kötetlenül tervezze az aktualitásoknak megfelelően, építsen a gyermekek által kialakított spontán helyzetekre.

Használjon ki minden lehetőséget a színház, filmszínház, könyvtár látogatására.

Az irodalmi élmények nyújtásával gazdagítsa a gyermekek szókincsét, fejlessze szépérzékét, figyelmét, beleélő képességét, önkifejezését, az összetartozás érzését és a konfliktusmegoldó képességét.

Az irodalmi nevelés tartalma

Az irodalmi nevelés anyagát a következők alkotják:

mondókák: – időjárásról, évszakokról, természeti jelenségekről, növényekről, állatokról;
dajkarímek, altatók, hintáztatók, járni tanítók, ujjkiszámolók, állathívogatók;
formula mesék (rövid ritmikus mozdulatokkal kísért mese);
állatmesék;
hangutánzó mesék;
párbeszédes játékok;
groteszk, humoros versek;
halmozó és láncmesék;
tündérmesék;
klasszikus és mai írók, költők műveiből válogatott mesék, versek, elbeszélések, történetek.

A hagyományos irodalmi anyag mellett környezetvédő óvodánkban nagy szerep jut a természet jelenségeihez, változásaihoz kapcsolódó mondókáknak, meséknek, találós kérdéseknek, helyi szólásoknak, közmondásoknak és dramatikus népszokásoknak.

Az irodalmi nevelés várható eredményei óvodáskor végére

Szeretik és igénylik a mindennapos, irodalommal kapcsolatos tevékenységeket.

Önállóan kezdeményeznek verselést, mesélést, bábozást, dramatizálást.

Megszilárdulnak az irodalmi élmények befogadásához kapcsolódó szokásaik.

Az irodalmi élmények hatására gyarapodik szókincsük, fejlődik kifejezőkészségük.

Kialakul az összetartozás igénye, fejlődik esztétikai érzékük, fantáziájuk, képzeletük, figyelmük, konfliktusmegoldó képességük.

Megbecsülik és óvják a mindennapi használat során a különféle irodalmi eszközöket (könyvek, bábok).

Az irodalmi nevelés során megalapozódik a gyermekek későbbi irodalomhoz kapcsolódó viszonya.

4.13.2 Vizuális nevelés

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület. Magában foglalja a rajzolást, festést, mintázást, az építést, képalakítást, konstruálást, kézimunkát és a környezetalakítást.

Az építő-, ábrázoló, alakító tevékenység segíti a gyermekek téri, formai és színeképzetének kialakítását, gazdagodását.

Megismerteti a gyermekeket a különböző anyagokkal, az ábrázolás és konstruálás egyszerű technikáival.

A színes élmények, változatos témák, az érdekesen kombinálható technikák vonzóvá teszik a gyermekek számára az ábrázoló tevékenykedést.

Az ábrázoló tevékenység a játékba épülve alakítja ki a gyermekek vizuális észlelését, képzeletét, segíti az intellektuális látásmód kialakulását.

A vizuális nevelés célja

Felkelteni a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenykedés vágyát, biztosítani az élményszerzés sokféle lehetőségét.

Egész nap folyamán olyan légkör, olyan hangulat kialakítása, amely ösztönzi a gyermekeket élményeik képi kifejezésére, alkotó tevékenységre.

Különböző anyagok és technikák alkalmazási képességének fejlesztése.

A művészi látásmód megalapozása.

Igényes, kreatív, önmagukat kifejezni tudó gyermekek nevelése, akik az őket körülvevő természet anyagait formálhatónak, alakíthatónak látják.

A vizuális nevelés feladatai

Alakítson ki az óvónó olyan inspiráló környezetet, amelyben egész nap biztosított a gyermekek szabad ábrázoló tevékenysége.

Építsen a gyermekek tevékenységi vágyára, fejlettségi szintjére, érdeklődésére.

Gondoskodjon a jó minőségű eszközökről, anyagokról, használja fel a gyermekek környezetében található természetes anyagokat, pl. rongy, kő, faágak, gesztenye, dióhéj, csuhé, szalma, stb.

Biztosítsa az élményszerzés sokféle lehetőségét, irányítsa rá a gyermekek figyelmét a környező természet szépségeinek meglátására.

Az óvónó együtt élje át a gyermekekkel a felfedezés örömét.

Juttassa sikerélményhez, fejlessze a képzeletüket, fantáziájukat, kezdeményezőképességüket, ábrázoló készségüket, erősítse önbizalmukat.

Alapozza meg a vizuális megértést, képi, plasztikai konstruáló képességet.

Kezelje a gyermekek munkáit értékként, használja fel a közvetlen környezet szépítésére, ezáltal alakítsa ki a munkák megbecsülésének igényét.

Az együttnevelés érdekében ismertesse meg a szülőkkel a gyermeki ábrázolás sajátosságait.

A vizuális nevelés célja

Felkelteni a gyermekekben az ábrázolás anyagaival, eszközeivel való tevékenykedés vágyát, biztosítani az élményszerzés sokféle lehetőségét.

Egész nap folyamán olyan légkör, olyan hangulat kialakítása, amely ösztönzi a gyermekeket élményeik képi kifejezésére, alkotó tevékenységre.

Különböző anyagok és technikák alkalmazási képességének megismertetése.

A művészi látásmód megalapozása.

Igényes, kreatív, önmagukat kifejezni tudó gyermekek nevelése, akik az őket körülvevő természet anyagait formálhatónak, alakíthatónak látják.

A vizuális nevelés feladatai

Alakítson ki az óvónó olyan inspiráló környezetet, amelyben egész nap biztosított a gyermekek szabad ábrázoló tevékenysége.

Építsen a gyermekek tevékenységi vágyára, fejlettségi szintjére, érdeklődésére.

Gondoskodjon a jó minőségű eszközökről, anyagokról, használja fel a gyermekek környezetében található természetes anyagokat, pl. rongy, kő, faágak, gesztenye, dióhéj, csuhé, szalma, stb.

Biztosítsa az élményszerzés sokféle lehetőségét, irányítsa rá a gyermekek figyelmét a környező természet szépségeinek meglátására.

Az óvónó együtt élje át a gyermekekkel a felfedezés örömét.

Juttassa sikerélményhez, fejlessze a képzeletüket, fantáziájukat, kezdeményezőképességüket, ábrázoló készségüket, erősítse önbizalmukat.

Alapozza meg a vizuális megértést, képi, plasztikai konstruáló képességet.

Kezelje a gyermekek munkáit értéként, használja fel a közvetlen környezet szépítésére, ezáltal alakítsa ki a munkák megbecsülésének igényét.

Az együttnevelés érdekében ismertesse meg a szülőkkel a gyermeki ábrázolás sajátosságait.

A vizuális nevelés tartalma

Magában foglalja: a rajzolást, festést, mintázást, kézimunkát, építést – konstruálást, képalakítást, környezetalakítást.

A hagyományos technikák mellett a környezetvédő óvodánkban a következő ábrázoló tevékenységekkel ismertetjük meg a gyermekeinket:

varrás

fonás

szövés

terménybábok, füzérek készítése.

Hagyományként él óvodánkban, hogy az ünnepkörökhöz kapcsolódóan a szülőket is kreatívan bevonjuk az ünnepi készülődésbe:

- Szüreti felvonulás
- Advent
- Farsang
- Húsvét

A vizuális nevelés várható eredményei óvodáskor végére

Önként és örömmel kapcsolódnak be, és önállóan is kezdeményeznek ábrázoló tevékenységeket.

Megismernek sokféle ábrázolóeszközt, és készségszinten tudják ezeket használni.

Mondanivalójukat a megismert technikákkal ki tudják fejezni vizuálisan.

Kialakul képi, plasztikai kifejezőkészségük, térbeli tájékozódási képességük, szem-, kézkoordinációjuk, vizuális gondolkodásuk.

Fejlődik esztétikai érzékük.

Kreatív szemléletmód alapozódik meg, amely segítségével a környezet kínálta lehetőségeket változatosan tudják feldolgozni.

A környezet tárgyainak felhasználásával végzett alkotómunka eredményeként megalapozódik a természet szeretete és a szülőföldhöz való mély kötődés.

4.13.3 Ének-zenei nevelés

A zenei nevelés az óvodai nevelés folyamatának sajátos területe, mely elsősorban az érzelmekre hat.

Elősegíti a gyermekek biztonságérzetének növekedését, gátlásainak feloldódását, önfegyelmének, közösségi érzésének és magatartásának alakulását.

Környezetvédelmi óvodánkban sokat énekelünk, szívesen énekeljük át gyermekeinkkel az egész napot. A tevékenység közbeni dalolgatás a gyermekek érzelemlilágát gazdagítja.

Ezáltal megalapozzuk zenei anyanyelvüket, fejlesztjük esztétikai érzéküket és értelmi képességeiket.

Mondókáinkat és énekes gyermekjátékainkat a földrajzi környezet és a történeti sors alakította környezetünk anyagaiból vagy a minket körülvevő növényekből. (Por, homok, föld, sár, agyag, kavics, nád, vessző, kukorica, cirok, uborka, hullott gyümölcs, stb.)

Az ének-zenei nevelés célja

A gyermekek zenei élményekhez juttatása, a zenei érdeklődés felkeltése.

A dallam, a ritmus, a mozgás szépségének, a közös éneklés örömeinek felfedeztetése.

A zenei ízlés formálása, az esztétikai fogékonyság növelése.

A mozgáskultúra fejlődésének elősegítése.

A népi hagyományok megismerése, továbbélésének segítése.

Más népek dalainak, dalos játékainak megismerése.

A zenei műveltség megalapozása.

Az ének-zenei nevelés feladatai

Nyugodt, vidám légkör biztosításával teremtsen meg a nap bármely időszakában az éneklés lehetőségét.

Az óvónő törekedjék az igényes, a gyermekek életkorának megfelelő, művészi értékű zenei anyag kiválasztására és hiteles tolmácsolására.

Az óvónő zenei élmények nyújtásával fejlessze a gyermekek alkotókedvét, képzeletét, zenei hallását, ritmusérzékét.

Ismertesse meg, és használja a gyermekekkel együtt a természetben rejlő hangképzésre alkalmas eszközöket (pl. mákgubóból, kavicsokból csörgő; faágakból ritmushangszer; nádból, fűzfából síp, stb.)

A zenei élmények nyújtásával fejlessze a gyermekek zenei képességeit:

- szép, tiszta éneklés,
- ritmusérzék fejlesztése,
- mozgáskultúra fejlesztése,
- hallásfejlesztés,
- emlékezet fejlesztése.

A zenei élmények nyújtásával fejlessze a gyermekek zenei képességeit:

- szép, tiszta éneklés,
- ritmusérzék fejlesztése,
- mozgáskultúra fejlesztése,
- hallásfejlesztés,
- emlékezet fejlesztése.

Az ének-zenei nevelés tartalma

Magyar népi énekes-mozgásos játékok, más népek dalai, játécai:

- egy- és kétszemélyes játékok,
- altatók, hintáztatók, simogatók, hajladozók, höcögtető, lovagoltatók, tapsoltatók, sétáltatók, táncoltatók, labdázók, stb.,
- körjátékok és dalaik (fogyó és gyarapodó játékok, párválasztók, sor- és ügyességi játékok).

Magyar népszokások és hagyományok dalai, játécai:

- táncos játékok (lakodalmas, alakoskodók, vonulások, táncok, átalakuló játékok, kapcsolódós játékok, kapuzók).

Jeles napok dalai:

- lucázás: kotyolás,
- advent: pásztorjáték,
- farsang: télcsúfoló dalok,
- pünkösöd: pünkösödölő.

Gyermekeknek írt műdalok.

Hangszeres zene hallgatása.

Az ének-zenei nevelés várható eredményei óvodáskor végére

Tudnak természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.

Énekelnek hat hangterjedelmű dalokat, tudják a dalt elkezdni, dúdolják az ismert dallamokat.

Felelgetős dalt énekelnek társukkal vagy a csoporttal.

Dallam- és ritmusvisszhangot hoznak létre.

Megkülönböztetik és reprodukálják a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárokat dallamban és ritmusban.

Kifejezik cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést, érzékelik a szünetet.

Egyszerű táncos mozgásokat végeznek helyes testtartással.

Tiszta éneklésre, szép szövegkiejtésre törekednek.

Figyelmesen hallgatják a bemutatott zenét.

Alkalmi dalokat énekelnek az ünnepkörhöz kapcsolódva.

Felismerik dallammotívum alapján a hallott dalt, néhány természeti és környezeti hangot (többféle zenei és zöreijhangot), hangszereket (ritmushangszereket és furulya hangját), különböző hangszíneket.

Ritmushangszereket tudnak használni.

Ismernek néhány térforma alakítási lehetőséget (kör, csigavonal).

Próbálkoznak dallamrögtönzéssel, dallamokhoz mozgást, játékot, szöveget improvizálnak.

„Minden gyermeket elfogadunk olyannak, amilyen – azzá neveljük, amivé válni képes annak érdekében, hogy életesélyei a lehetőségeihez képest a legjobbak legyenek.”

5 A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Környezetvédő programunk biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekeknek a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelését.

Külön gondot fordítunk arra, hogy a gyermekek megkapjanak minden segítséget hátrányaik leküzdéséhez.

Az integráltan fejlesztett gyermekek számára biztosítjuk mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátását, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz.

Óvodánk pedagógusainak magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség), és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell rendelkeznie.

A gyermekek fogyatékoságához igazodva együttműködünk a különböző szakemberekkel, javaslataikat beépítjük a mindennapi életbe, szükség szerint egyéni fejlesztési tervet készítünk.

A rehabilitáció sikere érdekében szoros kapcsolatot tartunk a családdal.

Környezetvédő óvodánk programja lehetőséget biztosít a sérült gyermekeknek az önmagukhoz viszonyított fejlődésre, kreativitásra, az önbizalom és a pozitív énkép kialakítására.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésének feladatai az óvodai nevelés során

- A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása.
- Sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása, és alkalmazása.
- A kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem, vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztése.
- Annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek mely területen képesek kiemelkedő teljesítményre.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósításához.
- A tágabb és szűkebb környezet sokrétű megismertetése, az életkornak megfelelő tapasztalatok megszerettetése, a sokrétű mozgás biztosítása.
- Az önállóságra nevelés.
- Az ép érzékszervek aktivizálása, tájékozódási képesség intenzív fejlesztése.
- Gondolkodás, beszédkészség, kommunikációs képesség fejlesztése.
- A kognitív funkciók, és az érzelmi élet fejlesztése.

6 A beszoktatással, beilleszkedéssel, magatartási rendellenességekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekek személyiségének alakulását, fejlődésüket, szocializációjukat az örökletes, biológiai tényezők mellett, környezetük hatásai a családi háttér alakítják, befolyásolják.

Az óvodába lépés nagy változást jelent a gyermekek életében. Más és más módon élnek meg a családi környezetből való kiszakadást, a szülőktől való elválást. Meghatározó számukra a beszoktatás időszaka az első benyomás az első találkozás az új környezettel, a felnőttekkel.

Mivel az óvodai nevelés messzemenően a családi nevelésre épül a család és óvoda szoros együttműködésére törekszik. *elsődleges feladatunk a beszoktatást megelőzően:*

- *Előzetes családlátogatás, mely lehetőséget kínál az óvónőknek, hogy saját környezetükben ismerkedhessenek meg a leendő óvodásokkal, betekintést nyerjenek a család szokásaiba, nevelési attitűdjébe, információkat szerezhetnek a család-gyermek kapcsolatáról*
- *A gyermekek korai, óvodáskort megelőző testi, lelki fejlődésének alapos megismerése, melynek egyik eszköze az anamnézislap (személyiséglap) elkészítése ill. beszélgetés a szülőkkel, gyermekorvossal, védőnővel. Mindezek az információk a későbbiek során – napi tapasztalatokkal kiegészítve – segítségül szolgálnak az óvónőknek a fejlesztési feladatok megtervezéséhez*

Az óvodába lépéshez:

- *Megfelelő nyugodt, szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó légkör biztosítása*
- *A gyermekek harmonikus, sokoldalú fejlődését biztosító tevékenységek, az életritmusuknak megfelelő napirend és szokásrendszer kialakítása*
- *Empatikus, elfogadó, bizalmas nevelői attitűd biztosítása*

A beilleszkedési, magatartási nehézségekből eredő pedagógiai feladataink:

- A gyermekek személyiségének mielőbbi sokoldalú megismerése, az esetleges beilleszkedési, magatartási problémák korai felismerése.
- Szükség esetén szakértői vizsgálat
- A sajátos nevelési igényű gyermek az igényjogosultság megállapításától kezdve különleges gondozásban részesül, szakértői véleményének megfelelő foglalkozáson vesz részt.
- A vizsgálati eredmény tükrében szakember segítségével fejlesztési terv készítése
- Szoros együttműködés a gyermek egyéni fejlesztését segítő szakemberekkel
- A tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő gyermekek, az óvodai nevelés-oktatás keretében fejlettségi szintjüknek, érési ütemüknek megfelelően egyéni-differenciált bánásmódban, fejlesztő foglalkozáson vesznek részt.
- A szülők bevonása a fejlesztő munkába, pedagógiai ill. gyakorlati segítség nyújtása

- o „Ha többek életét és munkáját összehangoljuk, együttesen mindnyájan messzebbre jutunk, mint külön haladva bárki is eljuthatna.”

(Descartes)

7 Kapcsolatok

Óvoda – család kapcsolata

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül. A kettő összhangja, az óvoda folyamatos együttműködése a szülőkkel, a gyermekek harmonikus fejlődésének feltétele.

A gyermekek intelligenciája, viselkedése, érzelmi élete, szokása főként a családi minta szerint formálódik.

Az óvoda megerősít, segít, ahol tud.

Az óvodába járó gyermekek magukkal hozzák a családban kialakult szokásokat, értékeket, viselkedési normákat.

Az óvoda és a család kapcsolatának az alapja a kölcsönös bizalom, az előítéletektől mentes közeledés.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett környezetben élő gyermekek esetében még fontosabb az óvónő megértő, bizalmat ébresztő magatartása. Ha szükséges, kezdeményezze a gyermekvédelmi hatóságok segítségét a gyermekvédelmi felelősön keresztül.

A szülők tájékoztatása reális és diszkrét legyen.

Az óvónő viselkedése példaértékű legyen, a gyermekek érdekében mindig tartsa szem előtt az adatvédelmi és a titoktartási kötelezettségét.

A szülők, az óvoda és az óvodapedagógusok együttműködési formái

A szülők naponta betekintést kapnak az óvodai életbe, de jelenlétükkel ne zavarják meg a csoport életét.

A nyílt nap a szülők igénye szerint tágabb lehetőséget nyújt a betekintésre, s általa megismerhetik a csoport, és benne gyermekük óvodai életét.

A fogadóóra négy szemközti találkozás a szülővel (szükség szerint).

A szülői értekezlet jó alkalmat ad arra, hogy a szülők megismerkedjenek az óvoda, a csoport rendjével, elvárásaival, feladataival, aktuális problémáival.

Értekezleteinket oldott hangulatú beszélgetés formájában szervezzük.

A családlátogatás fontos esemény mind a család, mind az óvónő számára. Az óvodai környezettől eltérő, más környezetben találkozik az óvónő a gyermekkel, a családtagokkal.

A munkadélután jó alkalmat teremt egymás (szülők-óvónők) jobb megismerésére, az együttműködésre. Az így elkészített közös ajándék fejleszti a szülők esztétikai érzékét.

Közös programok:

- Ünnepek előtti készülődés (karácsony, húsvét stb.)
- Szüreti mulatság
- Családi gyermeknap
- Szülők, gyermekek közös kirándulása
- Óvodás Bál
- Óvodai ünnepélyek (karácsony, anyák napja, évváró stb.)

Óvoda – tagóvoda, telephely

Fontosnak tartjuk a tagóvodával, illetve telephellyel való szoros kapcsolat megőrzését.

Az eredményes nevelőmunka érdekében a folyamatos információcsere megtartására törekszünk.

Ápoljuk a már kialakult hagyományokat:

- közös kirándulások szervezése a tágabb környezet megismerése céljából;
- Közös értekezletek, rendezvények szervezése a tagóvoda és telephely dolgozóival.

Óvoda – iskola

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését.

Fontos, hogy kapcsolatukban kölcsönös nyitottság és bizalom érvényesüljön. Ismerjék meg és becsüeljék egymás munkáját a két intézmény pedagógusai.

Lehetővé kell tenni, hogy az első osztályos tanító nénik minél teljesebb képet kapjanak az óvodai életéről, ezért meghívjuk őket az óvodába, az iskolába készülő gyermekek megismerése céljából.

Az óvónő is látogasson el a gyermekekkel együtt az iskolába, a gyermekek ismerkedjenek meg a leendő tanítójukkal.

Az óvoda iskola-előkészítő munkája akkor tekinthető sikeresnek, ha a gyermekek örömmel, bizalommal, érdeklődéssel indulnak iskolába.

Az óvónő kövesse figyelemmel az iskolába történő beilleszkedést, használja fel e téren szerzett tapasztalatait saját nevelőmunkájában.

Az óvónő, ha szükségét látja, beiskolázás előtt kérje a nevelési tanácsadó szakembereinek (pszichológus, logopédus) segítségét, s ezt minden alkalommal beszélje meg a szülőkkel.

Óvoda – közművelődési intézmények

A helyi közművelődési intézmények – könyvtár, művelődési ház – sajátos lehetőségeit használja fel az óvónő a nevelőmunkában.

Az óvoda és a közművelődési intézmények kapcsolatában érvényesüljön a kölcsönös nyitottság. Az óvónő keltse fel a gyermekek érdeklődését, és ismertesse meg velük az ott folyó különböző tevékenységeket.

Készítse elő őket az esztétikai élményre, a művészetek befogadására, érzelmileg megalapozva és segítve igényeik fokozatos kielégítését. Készítse elő a könyvtár- és színházlátogatást.

Könyvtárlátogatás: az óvodai irodalmi nevelést kiegészítve felkelti a gyermekek érdeklődését a könyvek és a könyvtár iránt. A nagycsoportos óvodásokkal évente többször ellátogatunk a könyvtárba, hogy kialakuljon bennük a mese, a könyv szeretete.

A művelődési ház közel hozza a gyermekeket a hiányzó művelődési lehetőségeket: a báb-színház, a gyermekszínház, kiállításokat. Ezeket a lehetőségeket igyekszünk maximálisan kihasználni, természetesen a gyermekek életkori sajátosságait, befogadóképességüket figyelembe véve.

A színházlátogatás fejleszti a gyermekek erkölcsi érzelmeit, esztétikai fogékonyságát.

A filmvetítés (mozi) megszervezésénél ügyeljen az óvónő a filmek pedagógiai szempontú kiválasztására, a filmvetítés időpontjára, időtartamára.

Az óvónő tegye lehetővé az élmények feldolgozását, elmélyítését a játékokban és az ábrázolás tevékenységek során is.

A programok kínálta lehetőségekből az óvónő úgy válogasson, hogy elősegítse a nevelési feladatok sokoldalú megoldását, s az élménynyújtással tegye színesebbé, örömtelibbé és gazdagabbá a gyermekek mindennapi tevékenységét.

Óvoda – egészségügyi intézmények, szociális szervek

Szükség szerint kérjük, és igénybe vesszük az egészségügyi intézmények segítségét.

- Orvos, védőnő, gyermekfogászat.
- Nevelési Tanácsadó.
- Családsegítő Szolgálat.
- Pedagógiai Szakszolgálat.

„A kezet csak megfogni szabad,

elengedni vétek, ellökni átok.

Az egymásba simuló kezek

tartják össze az eget,

s a világot!”

(Simon András)

3 Gyermekvédelem

Az óvoda feladata pedagógiai eszközökkel elősegíteni a gyermekek személységének harmonikus fejlődését, az azt gátló körülmények, veszélyeztető problémák ellensúlyozását.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos általános feladataink, amelyek valamennyi gyermek érdekében történnek:

- Legfontosabb feladatunk, a prevenció, a gyermekek szociális háttérének, családi körülményeinek minél valóságosabb megismerése, pontosabb feltárása (rendszeres kapcsolattartás, családlátogatás során)
- Egészséges életmód, rugalmas napirend biztosítása, baleset megelőzés
- Életkornak megfelelő fejlesztés, nevelés.
- A másság elfogadására nevelés
- Intézményekkel való együttműködés

- Gyermeki adatok védelme

Speciális gyermekvédelmi feladataink:

- A veszélyeztető tényezők, problémák, a hátrányos helyzetet ill. sajátos nevelést előidéző okok felismerése
- A hátrányos körülmények között élő szülőknek, családoknak segítség nyújtása problémáik megoldásához a sajátos nevelést igénylő gyermekeknek a fejlesztéshez
- Szükség esetén intézkedés kezdeményezése a megfelelő szervnél a gyermekek érdekében, ill. pedagógiai segítség adása a szülőknek a gyermekek harmonikus fejlődésének biztosításához

Az intézményben elsődlegesen a csoport óvónői tartják a családokkal a kapcsolatot, ők végzik az előzetes családlátogatást, környezettanulmányt már az óvodába lépést megelőzően, ők állnak mindennapi kapcsolatban a gyermekekkel, szülőkkel.

Az így szerzett tapasztalatok alapján végzi a gyermekvédelmi felelős munkáját.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- A gyermekvédelmi felelős az óvodai kollektíva tapasztalataira építve, véleményét figyelembe véve a problémák ismeretében dolgozza ki az intézményi gyermekvédelmi munkatervet tanév kezdetekor év végén a munkájáról részletes beszámolót készít
- A gyermek fejlődésében észlelhető problémák, lemaradás, fejlődési rendellenesség esetén, a gyermeket a szülők tájékoztatásával, meggyőzésével a megfelelő vizsgálatra irányítja
- Amennyiben veszélyeztető problémát észlel, szükség esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, gyámhatóságot.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a családok életét segítő, befolyásoló törvényeket, törvényi változásokat ill. a támogatást szolgáló lehetőségeket

Kapcsolatot tart:

- Családsegítő Szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Jegyző, az önkormányzat gyermekvédelmi munkát segítő osztályai
- Gyermeekorvos, védőnő, fejlesztést segítő szakemberek (logopédus, gyógypedagógus stb.)
- Az iskola gyermekvédelmi felelőse

9 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Nagy gondot fordítunk arra, hogy a szociálisan rászoruló családok gyermekei minél előbb óvodai ellátásban, fejlesztésben részesüljenek (a védőnővel és a gyermeekorvossal történő egyeztetés alapján).

A törvényi előírásoknak megfelelően minden szociálisan rászoruló gyermeknek három éves korától az óvodai nevelést biztosítjuk.

Az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatások, mint a logopédiai ellátás, gyógytestnevelés a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztő foglalkozása, rendszeres egészségügyi felügyelet mellett az esélyegyenlőséget az óvodai nevelés során a szociális hátrányok ismeretében biztosítjuk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek nevelő szülőknél segítséget nyújtunk a fejlesztési lehetőségek felderítésében, a szakemberekkel történő kapcsolattartásban.

A sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációjához szükséges feltételeket (helyet és eszközöket) biztosítjuk.

Lehetőséget kínálunk hely és eszköz biztosításával azoknak a gyermekeknek a korai fejlesztésére, akik az óvodai nevelésbe nem kapcsolódhatnak be.

A bejáró gyermekek számára az utazáshoz és várakozáshoz felügyeletet, és ingyenes bérletet biztosítunk.

A családok szociális helyzetének ismeretében a hátrányos körülmények között élő szülőket felvilágosítással, tanácsadással segítjük a megfelelő szociális támogatások elérésében.

Biztosítjuk a szociális hátrányok kompenzálását

A segítségnyújtás módja:

- Együttműködünk a városi önkormányzattal, a családsegítő szolgálattal, a helyi Karitászcsoporttal.
- Tájékoztatjuk a szülőket szülői értekezleten, fogadóórán a szociális juttatásokról.
- Pályázati lehetőségek feltárása, részvétel pályázatokon.
- Anyagi és természetbeni juttatások biztosítására javaslatot teszünk:
 - Rendszeres gyermekvédelmi támogatás
 - Esetenkénti alkalmi juttatások
 - Étkezési hozzájárulás
 - Ajándékcsomag

*„...ha úgy érezzük, hogy valaki őszintén elfogad olyannak, amilyen vagyok, akkor máris hajlandó vagyok elmozdulni, elgondolkozni, hogyan szeretnék megváltozni, fejlődni, mássá válni, még inkább azzá, amivé válnom csak lehetséges.”
(Thomas Gordon)*

10 Az óvoda tervező, értékelő és dokumentációs rendszere

Tervezés

A környezetvédő programunkban a tervezés igényli a közös gondolkodást, a tevékenységek összehangolását.

Az évről évre visszatérő jeles napok és évszakok változása keretet adnak terveink elkészítéséhez.

Az óvodának 3 évre szóló a környezetvédő és mozgásfejlesztő program szellemében kidolgozott munkaterve van, amely alapjául szolgál a heti ütemterv készítésének.

A tervezést az óvónő módszertani szabadsága határozza meg.

Ütemterv készítésénél a témajavaslatok folyamatosan kiegészíthetők, választhatóak legyenek.

A tervek legyenek rugalmasan kezelhetők.

A tervezőmunka dokumentumai:

- Programterv (havonta)
- A csoport szokás és szabályrendszerének tervezése (félévi bontásban)
- Heti ütemterv
- A nyári élet tervezése

Az óvodában maradó tanköteles gyermekek számára a Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság által javasolt részterületek területek fejlesztésére tervet szakember segítségével készítünk.

Értékelés

Az óvodában folyó nevelő-oktató munka mérése értékelése a MIP-ben foglaltak szerint történik:

- Óvodapedagógusi szerep mérése, értékelése
- A gyermekek év végi fejlettségének szintfelmérése (a nevelőtestület által kidolgozott mérési eszközökkel)
- Kiemelt nevelési terület vizsgálata
- Partnerigény elégedettségi mérése

A nevelőmunka összehangolása az intézményben rendszeres információáramlást igényel.

A havonkénti pedagógiai megbeszéléseken lehetőség nyílik az eltelt időszak értékelésére, és az előttünk álló feladatok megbeszélésére.

Az óvodavezető közvetlen megfigyelése, foglalkozások, ünnepélyek megtekintése, beszélgetések folyamán ellenőrzi, értékeli, segíti a csoportokban folyó munkát.

Az óvónők gyermekéről végzett értékelő munkája:

A gyermekek pontos fejlődésének nyomon követése indokolt, megismerésükhöz a családi környezet tanulmányozása elengedhetetlen (anamnézis).

A gyermekek fejlődésének nyomon követését a személyi dosszié tartalmazza.

Az óvónő a gyakorlatban a gyermekek pozitív értékelésére törekedjen. Értékelése legyen ösztönző, mindenkor reális, ne elítélő, elmarasztaló, megbélyegző.

Az óvodapedagógusok szakmai fejlődésének formái:

- tanulás, önképzés,
- szakirodalom folyamatos figyelése, alkalmazása,
- hospitálások,
- szakmai tapasztalatszerzések,
- munkaközösségi foglalkozások,
- közös elemzések, értékelések,
- tapintatos, őszinte, kritikus, segítőkész bírálatok.

Az óvodában alkalmazott pedagógiai dokumentumok:

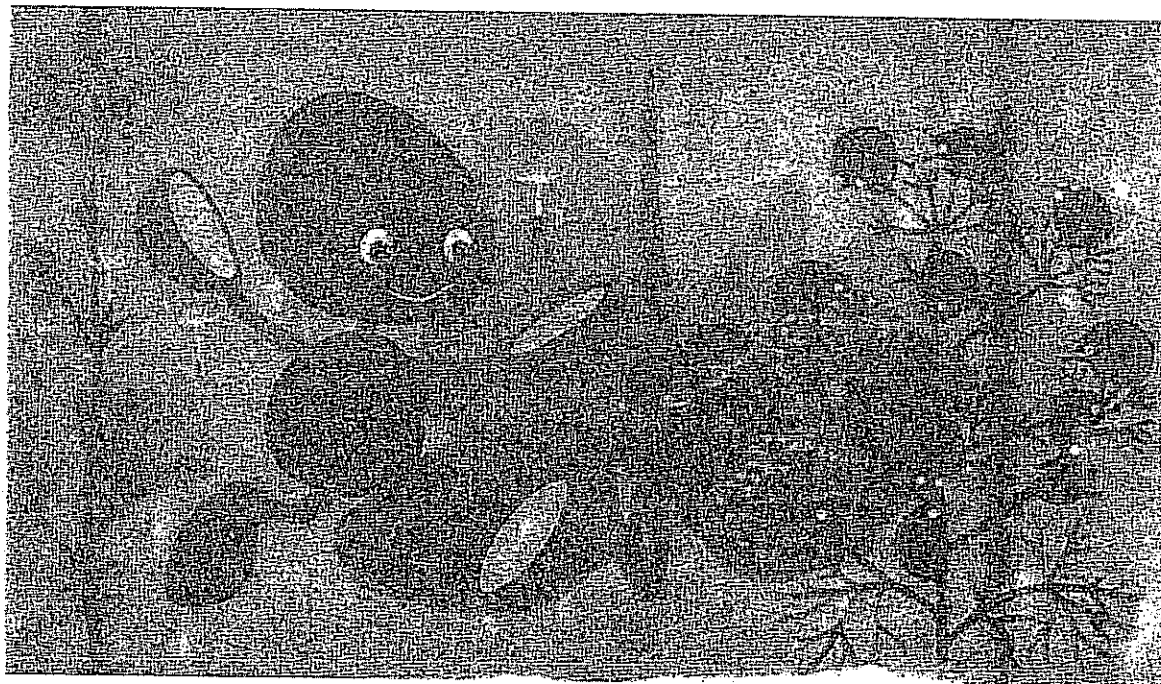
- Környezetvédő és mozgásfejlesztő óvodai program,
- MIP-program,
- 3 évre szóló munkaterv
- az óvodavezető éves terve,
- feladat ellátási terv,
- csoportnapló
- felvételi és mulasztási napló.

11 Utószó

A természet kincsei összegyűjtve zsákban, kosárban várják az ébredést. Bennük szunnyad a lehetőség, hogy valamivé váljanak. Életünk fenntartójává vagy megszépítőjévé.

Ahogy a terményekben benne van, hogy Kippkoppá vagy bármivé váljanak, úgy adott a lehetőség programunkban is, hogy belőle az alkotás erejével és szeretetével minden óvónő élőt, emberit hozzon létre a rájuk bízott gyerekekért.

12 A helyi óvodai nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke

Programunk végrehajtásához szükséges nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét célrendszerünkkel összhangban állítottuk össze.

A kötelező, minimális eszközöket és felszereléseket, amelyekkel óvodánknak az alapító okiratban meghatározott tevékenységeihez rendelkeznie kell, a Funkcionális eszköz-jegyzék, a z óvodai nevelési országos programja szerint készített helyi programunk alapján határoztuk meg.

Nevelési programunk végrehajtásához szükséges óvodai munkát segítő eszközök jegyzékét programunk mellékletében helyeztük el, hivatkozással a jegyzékben foglaltak fenntartó által elfogadott ütemezésére.

13 ALPROGRAM: A PUSZTAEGRESI KÖLYÖKVÁR ÓVODA HELYI ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAMJA

13.1 A „Lépésről-lépésre” óvodai program adaptációja

Intézményünk 1991-óta egy csoporttal működik. Így magas az óvodai létszám. Általában 25 gyermek jár intézményünkbe; az azonos korosztályú gyermekek létszáma 10-12 fő.

Fontossá, hangsúlyossá vált a gyermekek fejlesztése, személyiségüknek kibontakozása érdekében az eltérő egyéni szükségletek és az életkori jellemzők figyelembevétele. Sokáig küszködünk ezzel a problémával, mire kialakítottuk magunknak a mikrocsoportos formában történő foglalkoztatást, ahol a gyermekek egyéni különbségeit figyelembe véve differenciáltan közelíthettünk hozzájuk. Előrelépést jelentett számunkra a Soros Alapítvány által kiírt pályázat, melyre jelentkeztünk, a beadott pályamunkánkat elfogadták és támogatásban részesítettek bennünket. A gyermekek részére egy faépítő játékgarnitúrát kaptunk, olyat, amellyel 10-12 gyermek egyszerre játszani tud. A támogatás másik része szakmai jellegű volt. A tagóvoda vezető részt vehetett Hajdúböszörményben a Lépésről – Lépésre Óvodai programismertető tanfolyamon. Jelenleg a 120 órás tanfolyamot végzi, majd mentorvizsgát tesz. E lehetőségek során alakult ki a meggyőződésünk, hogy erre a programra van szüksége óvodánknak.

A család bevonása a program egyik hangsúlya volt eddig az életünkbe, köszönjük mindazt a segítséget, amit nyújtottak:

- Közös kirándulások,
- Színházlátogatások,
- Nyílt napok szervezése,
- Közös farsang szervezése, stb.

Most ezzel a programmal még élőbbé, színesebbé tehetjük az óvoda és család kapcsolatát, úgy, hogy a szülőket bevonva a csoport mindennapi életébe bemutathatnak egy-egy érdekes foglalkozást, tevékenységet a gyermekeknek, ezzel értéket közvetítve feléjük. Figyelemmel kísérjük a falunk közösségében élő hátrányos helyzetű családokat, kiemelten odafigyelünk a roma családokra, ahol még óvodás korú gyermekek is vannak, a gyermekeket alapvető ellátásban részesítjük. Gondolunk itt az egészséges napirendre, az alapvető étkeztetés biztosítására, és a megfelelő tárgyi környezet kialakítására / ide tartozik az orvosi, védőnői felügyelet is /. Mindezeket az óvodánk biztosítani tudja a gyermekek számára. Jó kapcsolatot építettünk ki a szociális, egészségügyi intézményekkel. Felvettük a kapcsolatot a Polgármesteri Hivatal Csa-

ládsegítő Központjával, ahonnan támogatást kaphatnak a problémával küszködő családok. Ha nem találunk más megoldást a programban hangsúlyosan szereplő szociálpedagógus alkalmazására, akkor a város itt dolgozó munkatársaitól várunk segítséget.

A Lépésről-lépésre Óvodai Program egyik specifikuma az individualizálás.

Harold C. Lyon szerint:

*„Ha az alkonyt nézzük senki sem mondja:
egy kicsit több narancs kellene a felhőtakaróhoz
és egy kicsit több rózsaszín a jobb oldalon...
A naplementék egyik nagyszerűsége, hogy valamennyi
egyedi. Az ember engedni őket azzá válni, amik.
Ha megtudjuk engedni a gyerekeknek, hogy azonos
legyen önmagával, és barátunk legyen anélkül,
hogy megkíséreljük őt „felsőrendű tudásunkkal”
megreformálni vagy megváltoztatni olyanra, amilyennek
mi képzeljük, akkor átélheti az „egész életre szóló
tanulásért” folyó emberközpontú nevelés kimagasló élményeit...”*

Mindig arra törekszünk, hogy a különböző életkorú gyermekek biztonságban, jól érezzék magukat; nyugodt körülmények között fejlődjenek. A vegyes életkorú csoportokban a különbségek, a különböző fejlődési szintek szembeötlők, de hasonlóságok is felfedezhetők. Ezért igyekszünk, mi óvodapedagógusok (a szülőkkel közösen) a gyermekeket egyéneként megismerni. Fontos tényezőknek tartjuk a gyermekek megismerése szempontjából a következőket:

- megfigyeljük a gyermekeket tevékenységeik közben,
- a temperamentumukat,
- kedvenc időtöltésüket,
- kedvenc játékukat,
- beszélgetünk velük élményeikről, tapasztalataikról
- elemezzük a gyermekek elkészült alkotásait.

Fokozatosan bevezetjük a személyiségnaplót a kiscsoportosokkal kezdve. A gyermekek megismerése azért fontos mert az óvodában kerülnek először közösségbe, ahol számos olyan elvárással találkoznak, amelyek elengedhetetlenül fontosak a közösségben való élés és tevékenykedés szempontjából és ezek sokban eltérnek az otthon megszokottaktól. A mi feladatunk a gyermekeket ezekkel megismertetni és elfogadtatni. Meg kell tanítani arra, hogy miként lehet bekapcsolódni egy mikro csoportban folyó játékba, foglalkozásba úgy, hogy egyéni érdekei ne sérüljenek. Az új program lehetővé teszi, hogy a gyermekeket az óvodai beszoktatásban támogassa a szülő is.

A program második specifikuma a tevékenységközpontú rendszer.

Az óvodai csoportszobánk eddig a hagyományos módon volt berendezve, ez a gyerekek igényei, szükségletei szerint alakult ki. Gyermekméretű székek, asztalok, bútorok állnak rendelkezésükre. Bárhogy is változtatgattuk a csoportszoba képét, nem értük el vele azokat a markáns változásokat, amelyeket ez a tevékenységközpont rendszer. A tanév elején megváltoztattuk a csoportszoba elrendezését, és tapasztaltuk a gyermekek pozitív reagálását ezekre a változásokra. A csoportszobán belül sarkokat terveztünk és alakítottunk ki. Felhasználtuk a régi és az új bútorokat. Szülői segítséggel nyitott játéktároló polcokat is sikerült készíttetni az újonnan bekerülő eszközöknek. A tér ezen tagolásával kisebb létszámú csoportok jöttek létre, ahol egy-egy „kuckóban” elmélyülten, nyugodtabb körülmények között tevékenykedhetnek a gyermekek. Sikerült kialakítani egy olyan sarkot is, ahol két-három gyermek félrevonulhat (ezt a sarkot „duzzogó vagy pityergő” saroknak nevezzük aszerint ki milyen „cállal” tartózkodik ott)

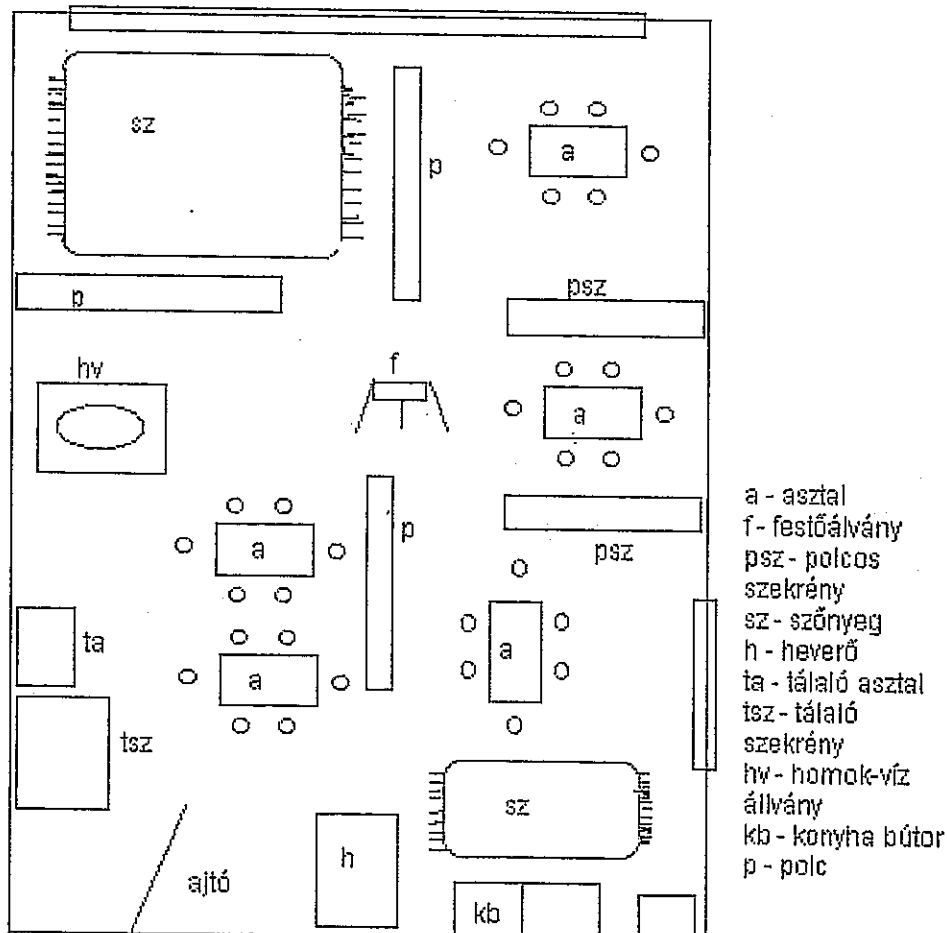
A tevékenységközpontok rendszerét az alábbi módon kialakítottuk:

1. Családi (szituációs) játékok
2. Manipulációs asztali társasjátékok
3. Építőelemek tevékenységi központja
4. Irodalmi – énekzenei tevékenységek központja
5. Művészeti – ábrázoló – kézműves tevékenységek
6. Természetismereti központ / tudományos / szabadtéri tevékenységek
7. Homok – víz asztali tevékenységek

A tevékenységközpontok kialakításakor a következőket vettük figyelembe:

- láthatóan különüljenek el egymástól a tevékenységek
- a bútorzat segítse elő a tájékozódást és a biztonságos mozgást
- adott területen belül legyen lehetőség az egyéni a kis- nagycsoportos tevékenységek végzésére
- különüljenek el a csendes és zajos tevékenységek
- elkülönítésre alacsony bútorokat használjunk, amelyek elérhetők két oldalról is
- az anyagokat, eszközöket logikusan csoportosítjuk és rendszerezzük
- a gyermekek munkái és a használatban lévő anyagok szemmagasságban helyezkedjenek el

A csoportszobánk most így néz ki:

A tevékenységközpontok helyét időnként felcseréljük, változtatjuk céljainknak, a gyermek érdekeinek megfelelően.

A hazai kutatások az alábbi pontokon erősíti meg a tevékenységközpontok rendszerét Mérei Ferenc alapján.

- a.) Az óvodáskorú gyermekek viszonya „helyzeti eredetű” téri összetartozás kialakításában a hely a meghatározó, amely csoportformáló tényező.
 - A hely tudatos alakítása a térrel való befolyásolás szabályozza a társas kapcsolatokat sokzugas tér osztja a gyermekcsoportot, nyugodt együttműködésre ösztönzi az egymással kapcsolatba kerülőket. A terek nyitásban a szocializáció fejlettebb szakaszában a kreatív, több csoportra kiterjedő összedolgozásra lehet inspirálni.
 - A szocializáció kezdeti szakaszában a tagolódás lehetősége gyorsítja a beilleszkedést, az együttműködés szokásainak alakulását.
 - Minél nagyobb a tagolódás lehetősége, annál tartalmasabb és elmélyültebb tevékenységek alakulnak ki a kis létszámú csoportokban. Annál könnyebb az egyezkedési stratégiákat elsajátítani, az együttműködés szabályait felfedezni.
- b.) A csoportképződésben meghatározó szerepe van a berendezésnek, a tárgyi feltételeknek. A tárgy körüli összeverődésre, tagolódásra, az összedolgozásra nagyobb az esély ott, ahol 3-4 gyermek tevékenykedhet.
- c.) A társas kapcsolatok megszilárdulását az alábbi tényezők befolyásolják:

13.2 Feltételeink elemzése

A gyermekek életkora és egyéni szükségletei:

A 3-4 évesek számára sok-sok elkülöníthető teret kell kialakítani. Mozgásigényük igen nagy, kevésbé tudnak elmélyülni egy-egy tevékenységben, ezért az óvodánkban biztosítottunk számukra beépített tomaszerrel rendelkező teret, ahol felügyelet mellett mozoghatnak. Az 5-6 éves gyermek igényli a társakkal való együttműködést, képesek több kisebb csoporttal összedolgozni. Ezért a tevékenységközpontok határait az érdeklődésüknek és aktivitásuknak, alkotókedvüknek megfelelően növelni illetve, csökkenteni tudjuk.

A csoport szervezetsége:

A egyes életkorú csoportokban a kisebb gyermekeket a nagyobbak jobban ellenőrzik, kontrollálják, ezért a feszültségek levezetésére mozgáslehetőséget kell biztosítanunk (akár kis átrendezéssel is). Egy szervezetlen csoportban sok a konfliktus, nincs elmélyült nyugodt tevékenységre lehetőség, mert a gyermek egyik tevékenységből a másikba kap anélkül, hogy a megkezdett befejezné. A csoport szervezetségét szolgálják a kialakított tevékenységközpontok és az ahhoz kapcsolódó szabályok, amelyeket a gyermekekkel közösen alakítottunk ki. Pl: A homokvíz asztalnál egyszerre csak négy gyermek játszhat, mert csak ennyi fér hozzá, és előre megbeszéljük a váltás módját, akár az idő meghatározásával is.

A rend (a világos, érthető, közösen elfogadott szabályok):

A rend az egyszerű, világos, érthető és elfogadható korlátokkal hozható létre. A rendre szoktatás segíti az elrendezést, a tároló polcok és az asztalok közelsége, amelyeken a gyermekek tevékenykedhetnek. A LÉPÉSROL-LÉPÉSRE Program a rend szabályait tárgyképekkel közvetíti a gyermekek felé, minden tároló helyen látható a jelzés, a tárgy helye (autók, mesekönyv, fakanál stb.). Ezeket a képeket a nagyok elkészítik, megbeszéljük a helyét, felragasztás után életbe lép a szabály és működtetjük. A rendet így folyamatosan fent lehet tartani, a gyermekeket aktivizálni, önállóságra lehet nevelni, mert a kicsik is könnyen megtalálják a levett tárgy eredeti helyét.

Az óvodapedagógus stílusa:

Az óvodába kerülő gyermek gyakran küszködik a kapcsolatteremtés nehézségeivel. A legjobban funkcionáló család sem tudja felkészíteni a gyermeket a kortárs kapcsolatokra. Az óvodapedagógus feladata társas viszonyok és tapasztalatok megszervezése és az együttműködési

stratégiák kialakítása. P1: Az óvodapedagógus feladata észrevenni a félszeg, szorongó, a védekező magatartású gyermeket és segíteni a nem kívánatos magatartás módok csökkentését.

Az utánzásra ösztönző mintát nyújt szervezi és biztosítja azokat a feltételeket, amelyekben a gyermekek szociálisan tanulnak, fejlődnek.

13.3 A tevékenységközpontok berendezése

13.3.1 Családi, szituációs, drámajáték sarok.

Igyekeztünk úgy kialakítani a helyet, hogy a csoportszoba minden pontjából belátható legyen. Bővíthető, szűkíthető, mozgatható elemekkel elhatárolható, egy kötött része van, a falra felszerelt konyhai rész. Az eszköztárát bővítettük edényekkel, férfi- és női ruhákkal, táskákkal. Itt helyeztük el azokat a jelmezeket, amelyek a szerepekhez szükségesek, úgy válogattuk őket, hogy a sok felnőtt szerepet utánozni tudják a gyerekek. Beszerzésre vár még a gyermeknagyságú tükör, a könyvek és folyóiratok tárolására használható polc.

Érdekes színfoltja ennek a programnak a valódi sütés-főzés. Helyi sajátosságunk, hogy intézményünkben melegítő konyha működik, rendelkezünk a sütéshez-főzéshez nélkülözhetetlen eszközökkel. Igazi élményt nyújthatunk a gyermekeknek a valódi konyhában való tevékenykedéssel. Legfontosabb higiéniai szokások betartása itt is alapvető követelmény. Kerülni kell a szalmonellás fertőzés veszélyét hordozó anyagok felhasználását. A nyersanyagok kezelésére nagy gondot kell fordítani. Az óvodapedagógusnak a tevékenységközpontban a szerepe, hogy megteremtí, kialakítja a játék feltételeit, élményeket, eszközöket biztosít a gyermekek számára. Csak ott avatkozik be, ahol erre feltétlenül szükség van (érzelmi, vagy testi épség védelmében).

A drámai szerepjáték eredményeként a gyermekek gondolatvilága, nyelvi kifejezőmódja, önbizalma, együttműködési készsége, önfegyelme fejlettebb lesz.

13.3.2 Manipulációs asztali társasjátékok központja:

Ennek a tevékenységi központnak jól körülhatárolt területen kellene elhelyezkednie, ahol sok rakodó felületet tudunk kialakítani az eszközök elhelyezésére. Óvodánkban csak olyan helyet találtunk, ahol 4-6 gyermek tud kényelmesen elhelyezkedni.

E központ biztosítja a társasjátékok, az értelemfejlesztő szabályjátékok helyét. Ide kerülnek be azok a feladatlapok, amelyekkel megállapíthatjuk a matematikai, környezetismereti, gondolkodási szintet, elemezhetjük a megismerő tevékenység funkcióinak működését. Az egyéni fejlesztés hatékony eszközeit, játékait a hagyományos matematikai, környezetismereti nevelés eszközeit itt felhasználhatjuk. Készíthetünk is ügyességet, finom motorikát fejlesztő játékokat is közösen a gyermekekkel. Ide rakjuk a kirakós puzzle játékokat, a dominók számtalan változatát. Gyűjthetünk gombokat, kupakokat, kagylókat, helyet adhatunk egy-egy érdekes gyűjteménynek, amit a gyermekek otthonról hoznak be. A tanév elején kapott óvodafejlesztést szolgáló anyagi eszközök segítségével sok idevaló társasjátékot vásároltam. Ha a gyermekek érdeklődnek, célirányos fejlesztés színhelyévé válhat ez a központ.

13.3.3 Építőelemek sarka:

Majdnem tökéletesen zárt teret alkot a csoportszobában, ahol a gyermekek a fa építőelemekkel megvalósíthatják ötleteiket, elképzeléseiket. A fa építő elemeket tartalmazó csomagot a SOROS Alapítványtól egyszeri támogatásként kaptuk. A gyermekcsoportból 10-13 gyermek egyszerre tud ezen a helyen játszani. Az eszköztár további gazdagításánál ügyelembe lehet venni az alábbi ötleteket:

- kisebb méretű, színes ponyvák beszerzése

- padló szőnyeg darabok beszerzése kisebb nagyobb méretben
- fa- és textilhulladékok beszerzése
- játék házi- és állatkerti állatok beszerzése
- dekorációs anyagok beszerzése

Az építő elemeket méret és forma szerint külön-külön tároljuk, a kártyákkal egyértelműen jelzett helyen. A kártyákat mindig a bal oldalon kezdjük felragasztani ez elősegíti az íráshoz olvasáshoz szükséges balról-jobbra haladás rögzülését.

13.3.4 Irodalmi- és ének-zenei tevékenységek központja:

A családi- és szerepjáték központ közelében jelöltük ki a helyét. A polcokra kerültek a mesekönyvek, bábok, jelmezek, díszletek a meséhez, a magnó, a lemezek, a gyermekek által készített ritmushangszerek, a vásárolt hangszerek, a dalos játékokhoz szükséges tárgyi kellékek. Beszerzésre, továbbfejlesztésre szükségünk van, de határozott válogatással kell élnem, mert az évek során elhasználódtak az értékes mesekönyveink és lemezeink. Nagyon kevés olyan könyvvel rendelkezünk, amely bemutatja a környezetünkben lévő dolgokat, eseményeket, de ezek a könyvek nagyon nehezen szerezhetőek be városunkban. Figyelembe kell vennem a válogatásnál a vegyes életkorú csoportot és a fiúk lányok eltérő érdeklődését. Készíthetünk mi magunk is könyveket, a gyermekek bekapcsolódhatnak ebbe a tevékenységbe, ezt elhelyezhetjük a közös polcokon. Kölcsonözhetünk a családok számára könyveket, így őket is bevonhatjuk a közös meseolvasásba. A gyermekek is hozhatnak számukra fontos könyveket, lemezeket otthonról bemutatásra.

13.3.5 Művészeti tevékenységek központja:

Ezt a tevékenységközpontot igyekeztünk úgy elhelyezni, hogy ne essen a közlekedők útjába. Itt zajlik az ábrázoló tevékenység, a sokféle technikát alkalmazó kézművesség. A gyermekek számára elérhető és szabadon választhatók az eszközök. Kisebb csoportok kialakítását teszi lehetővé ez a hely, ahol nyugodt körülmények között alkothatnak. Sikerült készíteni egy festő-állványt is amit a gyermekek azonnal birtokba vettek és élvezettel használnak. Munkáikból kiállításokat rendezünk, ezekkel díszítjük a csoportszobát, a folyosót. Az időszakonként összeválogatott munkákból albumokat készítünk, ha a gyermek kéri gondolatait, érzelmeit rögzítjük az elkészített alkotások mellett.

A gyermekekkel közösen gyűjtjük a természetes anyagokat, leveleket, terméseket, kupakokat, színes lapokat, műanyagokat, textildarabkákat, amelyeket felhasználhatnak munkájuk során. A művészeti sarokban sokféle eszközt elhelyezhető: temperák, ecsetek, papírok, kréták, ragasztók, ollók, különböző vastagságú fonalak, agyag, gyurma, lyukasztó- és tűzőgép, a takarításhoz való eszközök. Folyamatosan bővítjük a választékot, az eszköz kínálatot (szövéshöz, fonáshoz használatos keret készíttetése), különböző vastagságú ceruzákat szerzünk be. Hiánypótlást kell végeznünk művészeti albumok beszerzése terén is, bár ezt eddig könyvkölcsönzéssel oldottuk meg.

13.3.6 Természettudományi tevékenységek központja:

A természettudományos sarok eddig is fellelhető volt óvodánkban, de most funkciójában változást mutat. Itt helyezük el a sokféle gyűjteményeket (pl.: levél, termés, kavics, ág, gally, fakéreg), ide csoportosítjuk a növényeket is. Sikerült beszerezni nagyítót, földgömböt, térképet, melyek segítségével élményeiket bővítjük. Feladatunk még, hogy a gyermekekkel olyan tapasztalatokat szereztessünk, melyek a környezetben való életkoruknak megfelelő, biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.